

NOTAT

10. januar 2020

Høringsnotat vedrørende lovforslag i kontrolpakken

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at gøre det muligt at gribe effektivt ind over for økonomisk svindel og skatteunddragelse og fremme et ansvarligt erhvervsliv. Lovforslaget gør det muligt at sætte hurtigere og mere målrettet ind over for økonomisk svindel gennem en styrket kontrol på selskabs- og regnskabsområderne og derved også understøtte Skatteforvaltningens indsats mod skatteunddragelse.

Samtidig styrker lovforslaget kravene til revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant, herunder ved at gøre det muligt at indbringe revisor for Revisornævnet for overtrædelse af hvidvaskloven.

Lovforslaget skal endvidere gøre det lettere for foreninger at håndtere administrative opgaver ved at indføre mulighed for, at de kan registrere repræsentanter og tegningsregel i Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), så repræsentanterne får mulighed for at bruge privat NemID, når de handler på vegne af foreningen.

Endelig blev det i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 2020 besluttet at styrke Erhvervsstyrelsens hvidvasktilsyn og samtidig indføre en gebyrordning for tilsynet med godkendte revisorer og godkendte ejendomsmæglere. Lovforslaget skaber grundlag for at kunne opkræve dette gebyr

Hovedparten af lovforslaget har været sendt i høring den 26. november 2019 med høringsfrist den 30. december 2019 til i alt 101 organisationer, foreninger m.v. Der er modtaget 17 høringssvar, hvoraf 10 har haft konkrete bemærkninger til lovforslaget.

I høringsperioden blev det i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 2020 besluttet at styrke Erhvervsstyrelsens hvidvasktilsyn samt indføre gebyrer for hvidvasktilsyn med godkendte revisorer og ejendomsmæglere. Det har medført forslag til ændringer til revisorloven og lov om formidling af fast ejendom m.v. Forslaget hertil er sendt i høring den 13. december 2019 med frist for høringssvar den 6. januar 2020 til i alt 18 organisationer, foreninger m.v. Der er modtaget 2 høringssvar, hvoraf begge haft konkrete bemærkninger til dette forslag.

De generelle bemærkninger til lovforslaget gennemgås og kommenteres nedenfor i afsnit 2. De væsentligste konkrete bemærkninger til de enkelte

emner i lovudkastet gennemgås og kommenteres nedenfor i afsnit 3. I afsnit 3.5. gennemgås og kommenteres på forslaget om gebyrfinansieringen.

2. Generelle bemærkninger

Dansk Industri finder, at det danske samfund skal bekæmpe kriminelle personers svindel med selskaber, regnskaber, moms og skat samt brug af stråmænd, falske identiteter og fiktive adresser. Det er nødvendigt bl.a. for at reducere økonomiske tab for stat, private kreditorer og investorer og af hensyn til den almindelig retsfølelse.

Dansk Industri støtter derfor fuldt ud en styrket kontrol på selskabs- og regnskabsområderne med henblik på en hurtigere og mere målrettet indsats overfor økonomisk svindel.

Der er en åbenlys risiko for, at man i bestræbelserne på at ramme svindlerne får pålagt almindelige virksomheder flere byrder eller underminerer deres retssikkerhed. Det gælder derfor om at finde den rette balance mellem de sommetider modsatrettede hensyn – og at vælge de instrumenter der mest effektivt rammer svindlerne uden at skade det almindelige erhvervsliv.

Udkastet til lovforslag har efter Dansk Industris opfattelse på langt de fleste områder ramt den helt rigtige balance.

For eksempel er det meget hensigtsmæssigt, at den foreslåede kontrolindsats i videst muligt omfang skal være digital samt data- og risikobaseret. Tilfældig stikprøvekontrol, der ikke kan udføres digitalt og uden virksomhedens medvirken, risikerer derimod at medføre omkostninger og irritation for det almindelige erhvervsliv, som ikke er proportional med effekten overfor de brodne kar.

Tilsvarende er det hensigtsmæssigt, at lovforslaget lægger op til udpræget brug af digitale straks-afgørelser, der suppleres af udtagen til manuel sagsbehandling, hvor der er et særligt behov, f.eks. hvor der er indikationer på en væsentligt forøget risiko for fejl eller svindel. Her vil Erhvervsstyrelsens administration af reglerne dog blive afgørende for, om den rigtige balance opnås i praksis. Hvis for mange sager udtages til manuel sagsbehandling, går det ud over hurtigheden i online-registreringssystemet til skade for de almindelige virksomheder, der bliver forsinket i diverse handlinger. Et særligt obs-punkt i denne forbindelse bliver kontrollen med rigtigheden af oplysninger om personer uden dansk CPR-nummer. Denne gruppe udgør antageligvis en stor del af de tilfælde, hvor der anvendes stråmænd og lignende svindel, men udgør samtidig en stigende andel af både ledelses- og ejerkredsen i almindelige virksomheder. Kontrollen af denne gruppe må ikke udvikle sig til at blive en barriere for udlændinge i danske selskabers ledelse eller ejerkreds, men bør ligesom andre områder baseres på data og risiko.

Især på et enkelt punkt giver lovforslagets bud på en balance dog anledning til større betænkeligheder. Det gælder den noget uklare pligt til at opbevare 'selskabsdokumenter' i fem år kombineret med risikoen for at blive tvangsopløst, hvis opbevaringspligten er overtrådt eller selskabet har opbevaret mangelfuld dokumentation. Denne nye hjemmel til tvangsopløsning er efter Dansk Industri's opfattelse i utilstrækkelig grad tilpasset de brodne kar, idet den også kan ramme almindelige virksomheder, hvor forseelsen langt fra er proportional med en tvangsopløsning. Nogle af øvrige udvidelser af muligheden for at sende selskaber til tvangsopløsning bør også give anledning til retssikkerhedsmæssige overvejelser.

I forhold til forslagene om styrkelse af regnskabskontrollen støtter Dansk Industri op om initiativerne til at udvide den digitale modtagekontrol, således at antallet af fejl i regnskaberne kan minimeres. Nogle af hjemlerne er dog ganske vidtgående – eksempelvis muligheden for at afvise en årsrapport, hvis der er "fejl og mangler". Nogle regnskabsmangler gør ikke nødvendigvis regnskabet misvisende. Proportionaliteten mellem forseelse og sanktion kunne derfor overvejes nærmere, f.eks. at en afvisning af regnskabet kræver "væsentlige fejl eller mangler", mens andre sanktioner kunne bruges overfor uvæsentlige mangler. Herudover er det vigtigt, at en eventuel straksafvisning ledsages af en tydelig vejledning, således at virksomhederne kan foretage en korrekt indberetning.

I forhold til revisionsdelen er det vigtigt, at der ikke kan stilles spørgsmålstegn ved, om en revisor agerer og fungerer som "offentlighedens tillidsrepræsentant" i de tilfælde, hvor brug af revisor enten er et lovkrav eller hvor revisor leverer ydelser, der kan sidestilles hermed, eksempelvis ved frivillige erklæringsopgaver.

Dansk Industri henstiller afslutningsvis til, at Erhvervsstyrelsen foretager en evaluering af sin administrative praksis efter, at styrelsen har gjort sig passende erfaringer med de nye hjemler, med henblik på at identificere eventuelle områder, hvor den optimale balance mellem kontrollenssynet og administrative byrder ikke er blevet ramt.

Dansk Erhverv forholder sig overordnet set positivt til de fleste elementer i Erhvervsstyrelsens kontrolpakke, hvis helt overordnede formål er at kunne gribe hurtigt og effektivt ind over for økonomisk svindel, herunder hvidvask og skatteunddragelse. Denne styrkede indsats mod selskabs-, regnskabssvindel og misbrug skal bl.a. ske ved en styrkelse af de værktøjer både Erhvervsstyrelsen og andre relevante myndigheder har til rådighed.

En styrket indsats som Dansk Erhverv bakker fuldstændigt op om; dog under behørig hensyntagen til at der ikke pålægges erhvervslivet unødige administrative byrder, ligesom det bør undgås at indføre lovhjemler, som er

udtryk for overimplementering af eksisterende lovgivning, som i bedste fald er overflødig.

Dansk Erhverv lægger særligt vægt på, at de offentlige myndigheder, herunder Erhvervsstyrelsen fortsat udvikler og anvender den teknologiske udvikling i form af digitalisering og målrettet brug af de mange data, som er tilgængelig.

Dertil kommer vigtigheden af revisors helt centrale rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant, der gennem de senere år er blevet svækket i kraft af lempelserne af revisionspligten, hvilket i kombination med svækkelsen af SKAT næppe har bidraget til at mindske og imødegå skatteunddragelse, økonomisk kriminalitet såsom hvidvask m.v.; snarere tværtimod. Den tidligere fremherskende retorik, hvor revision har været italesat som en unødvendig administrativ byrde for erhvervslivet, må forhåbentlig have ændret sig i takt med, at resultaterne af den manglende revision og myndighedskontrol har vist sig.

Endelig er ansvarlighed et begreb, der med rette gennem årene har fået mere og mere betydning, ikke mindst i takt med den stigende tendens til mere organiseret økonomisk kriminalitet. Ansvarlighed bør dog være et mål ikke kun for erhvervslivet, men i ligeså høj grad for de offentlige myndigheder, som bør udøve deres beføjelser med respekt for centrale begreber som retssikkerhed og proportionalitet.

FSR – danske revisorer anser sig selv som en del af løsningen i kampen mod misbrug af det danske selskabssystem, herunder årsregnskaberne. Foreningens medlemmer investerer således selv massivt i it-systemer og forretningsgange, som hjælper virksomheder, der bruger revisor, til at overholde reglerne. Revisionsbranchen betaler desuden betydelige beløb for kontrollen med revisorbranchen. FSR – danske revisorer støtter derfor som udgangspunkt de foreslåede ændringer vedrørende selskabs- og årsregnskabslovene og en del af forslagene vedrørende revisorloven.

FSR – danske revisorer er imidlertid uforstående over for forslaget udvidelse af revisorloven til rådgivningsopgaver vedrørende hvidvask, da der ikke er regler for revisors rådgivning i lovgivningen i dag, og derfor heller ingen krav eller normer herfor. Forslaget virker helt ubegrundet ift. anti-hvidvask-indsatsen, idet myndighederne ikke forventer mange hvidvask-sager, der involverer godkendte revisorer. Derudover er der en række retssikkerhedsmæssige betænkeligheder i forslaget. Forslaget mangler fokus på selskabernes ledelse og ejere og på, at den offentlige kontrolindsats rettes mod de virksomheder, hvor risikoen for mange fejl eller snyd er størst. Disse er i øvrigt typisk klart overrepræsenteret i de virksomheder, der ikke benytter en godkendt revisor. Ligeså mangler der en markant stærkere kon-

trol målrettet de tusindvis af rådgivere, bogholdere mv, som ikke er godkendte revisorer, og som oftest optræder med fejl og mangler i myndighedernes kontrolindsats.

Danske Rederier anfører, at kvalitet i regnskabs- og selskabsdata og informative regnskaber er et centralt element for at sikre gnidningsfri samhandel i et effektivt erhvervsliv. Korrekte regnskabs- og selskabsdata skaber gennemsigtighed, og gennemsigtighed gør det lettere og billigere at handle sammen. Værdien af denne gennemsigtighed afhænger af mængden og kvaliteten af de oplysninger, der er tilgængelig.

Danske Rederier støtter formålet med lovforslaget men anbefaler, at Erhvervsstyrelsen fortsat foretager en risikobaseret kontrol af de oplysninger, der indberettes til Erhvervsstyrelsen. Kontrollen bør målrettes de virksomheder, som ikke overholder loven. En kontinuerlig proportionalitetsvurdering i forhold til nødvendighed og forholdsmæssighed efter de almindelige forvaltningsretlige principper vil bidrage til at undgå at påføre virksomhederne unødvendige administrative byrder.

Finans Danmark anfører, at virksomhedernes selskabsregistreringer og årsrapporter udgør en væsentlig del af det kreditvurderingsgrundlag, som kreditgivere skal have for at kunne foretage en ordentlig kreditvurdering og efterfølgende yde finansiering til virksomhederne. Endvidere anvendes oplysningerne i forhold til hvidvaskbekæmpelsen. Det er derfor helt afgørende for at kunne fæstne lid til oplysningerne.

Finans Danmark er på den baggrund positive over for initiativet og den påtænkte styrkelse af selskabs- og regnskabskontrollen.

Finans Danmark bemærker, at der fortsat er et presserende behov for skærkelse af revisionspligten. Det er efter Finans Danmarks opfattelse et alt for højt niveau af virksomheder der fravælger revision med tanke på, at det er de finansielle institutters kreditafdelingers erfaring, at regnskaber uden revisorerklæring med sikkerhed langt oftere indeholder væsentlige indregnings- og målingsfejl end regnskaber forsynet med revisorerklæringer med sikkerhed.

Danske Advokater hilser tiltagene til bekæmpelse af selskabs- og regnskabssvindel velkommen.

For så vidt angår de styrkede krav til revisorer deler Danske Advokater de betragtninger, der fremgår af lovbemærkningerne, hvorefter revisorer bærer et stort ansvar for at yde saglig og forsvarlig rådgivning til deres kunder og på den måde medvirke til at forebygge og forhindre, at der sker hvidvask og finansiering af terrorisme. Danske Advokater kan derfor støtte tiltagene i lovudkastet, der har til formål at styrke kvaliteten af revisionsarbejdet og revisors rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant.

Efter Danske Advokaters opfattelse er det helt centralt at være opmærksom på, at lovudkastet – uanset dette har til hensigt at ramme en begrænset personkreds' uønskede adfærd – indebærer en risiko for generelt at hæmme en smidig og fremtidssikret udvikling for den største andel af dansk erhvervsliv, der lever op til sin del af samfundskontrakten. Danske Advokater forslår derfor, at de endeligt vedtagne ændringer bliver omfattet af lovovervågning, således at der seneste to år efter lovens ikrafttræden foretages en vurdering af, om ændringerne har haft den ønskede virkning.

Lovudkastets forslag vedrørende myndighedernes styrkede kontrolbeføjelser er efter Danske Advokaters vurdering som udgangspunkt uundgåelige og proportionale. Danske Advokater har i den forbindelse også noteret sig og kan støtte op om de overordnede principper og overvejelser, som skal gælde for sådanne tiltag.

Finans og Leasing støtter lovforslaget mhb. på at myndighederne bliver bedre til at bekæmpe svindel og misbrug af deres systemer, herunder særligt fordi vores medlemmer anvender disse systemer og skal kunne stole på indholdet/data i disse systemer.

Kommentar

Høringen tegner overordnet et billede af, at erhvervsorganisationerne generelt er positive over for lovforslagets styrkelse af selskabs- og regnskabskontrollen. Men nogle organisationer er bekymrede for, at myndigheder i bestræbelserne for at ramme svindlerne får pålagt almindelige virksomheder flere byrder eller underminerer deres retssikkerhed. Organisationerne foreslår på den baggrund, at der sker en evaluering af loven efter et par år med henblik på at vurdere, om administrationen af loven har sikret en passende balance mellem kontrolhensyn og administrative byrder.

Hertil bemærkes, at der ved udformningen af lovforslaget er lagt stor vægt på i videst muligt omfang at undgå, at den styrkede kontrol medfører administrative byrder for almindelige lovlydige virksomheder.

Det er netop derfor lovforslaget fastslår, at kontrollen skal være database-ret og anvende digitale løsninger, samt at den manuelle kontrol skal være målrettet og risikobaseret. Den digitale modtagekontrol skal ses som en hjælp til virksomhederne, der hurtigt og enkelt hjælper virksomhederne med at undgå utilsigtede lovovertrædelser i forbindelse med selskabsregistreringer eller regnskabsindberetninger. Hvis systemet opdager sådanne mangler eller fejl vil virksomheden blive advaret, og få klar og enkel besked på hvad der skal rettes. Det vil derfor være let for virksomheden at undgå registreringsnægtelse eller afvisning af en årsrapport. I forhold til den foreslåede pligt til opbevaring af selskabsdokumenter fremgår det af lovforslagets bemærkninger, at Erhvervsstyrelsen skal påse proportionalitetsprincippet, og at det ikke er hensigten, at tvangsopløse et selskab blot

fordi det har overset et enkelt dokument. Der skal være tale om, at selskabet grundlæggende ikke har opfyldt pligten til opbevaring af selskabsdokumenter.

De foreslåede krav til dokumentation af identiteten af personer uden dansk CPR-nummer vil blive administreret ud fra de nævnte generelle principper om måltrettet og risikobaseret kontrol og iagttagelse af princippet om proportionalitet. Det er derfor ikke forventningen, at forslaget vil medføre væsentlige administrative byrder i forhold til udenlandske ledelsesmedlemmer i almindelige virksomheder.

I forhold til ønsket om at foretage en evaluering af administrationen af loven efter et par år med henblik på at vurdere balancen mellem kontrolhensyn og hensynet til administrative byrder kan Erhvervsstyrelsen oplyse, at styrelsen løbende foretager monitorering af kontrolindsatsen med henblik på at kunne fokusere denne på de mest alvorlige overtrædelser. Styrelsen vil gerne drøfte dette løbende, f.eks. en gang årligt, med de allerede eksisterende organer, som er relevante for en sådan drøftelse. Det gælder f.eks. Regnskabs- og Revisorrådet samt Advokatrådet.

Angående organisationernes bemærkninger til de foreslåede skærpede krav til revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant skal det bemærkes, at den foreslåede mulighed for at indbringe revisor for Revisornævnet for overtrædelse af hvidvaskloven eller rådgivning i strid med loven har baggrund i den brede politiske aftale om styrkelse af indsatsen mod finansiel kriminalitet fra marts 2019. Revisorer bærer et stort ansvar for at yde saglig og forsvarlig rådgivning til deres kunder og på den måde medvirke til at forebygge og forhindre, at der sker hvidvask og finansiering af terrorisme. Revisornævnet bør derfor kunne fratage en godkendt revisor dennes godkendelse/autorisation, hvis revisoren groft eller gentagne gange tilsidesætter reglerne i hvidvaskloven, ligesom Revisornævnet skal kunne give bøde eller betinget frakendelse m.v. Det skal endvidere bemærkes, at det er en misforståelse, at der kun vil ske en skærpet kontrol af revisor på hvidvaskområdet. Der er på FL20 afsat midler til en betydelig styrkelse af Erhvervsstyrelsens hvidvasktilsyn, herunder også med rådgivere, bogholdere m.v., som ikke er godkendte revisorer. I forhold til den foreslåede pligt til, at revisor skal orientere sin kunde om resultatet af den offentlige kontrol med revisor og at revisors navn skal offentliggøres i fældende kendelser fra Revisornævnet, er disse forslag begrundet i revisors særlige stilling som offentlighedens tillidsrepræsentant. Hertil kommer, at hvis kontrollen af en revisor viser, at der er begået væsentlige fejl ved revisionen af en årsrapport, er det afgørende at sikre, at kunden bliver informeret herom, da det kan betyde at kundens årsrapport ikke lever op til lovgivningens krav.

I forhold til bemærkningerne om revisionspligt har regeringen til hensigt at optage politiske forhandlinger om de fremtidige regler på området.

3. Bemærkninger til konkrete emner

Kommenteringen af hørings svarene vil ske med udgangspunkt i følgende overordnede opdeling:

3.1. Bemærkninger til tværgående ændringer

- 3.1.1. Digital modtagekontrol
- 3.1.2. Offentliggørelse af Erhvervsstyrelsens undersøgelser og kontrolresultater
- 3.1.3. Offentliggørelse af politianmeldelse
- 3.1.4. Erklæring fra uafhængig tredjepart

3.2. Bemærkninger til ændringer af årsregnskabsloven

- 3.2.1. Oplysning om nettoomsætning
- 3.2.2. Mulighed for afvisning af at en årsrapport med fejl og mangler kan indberettes
- 3.2.3. Tilbagetrækning af årsrapport og tvangsopløsning

3.3. Bemærkninger til ændringer af selskabsloven

- 3.3.1. Erhvervsstyrelsens kontrol med selskabsloven
- 3.3.2. Selskabsdokumenter
- 3.3.3. Tvangsopløsning af virksomheder
- 3.3.4. Kontrol med personer og adresser
- 3.3.5. Berigtigelsesfrister
- 3.3.6. Krav om dokumentation for kontant indbetaling af selskabskapital
- 3.3.7. Registreringsnægtelse ved tvivl om oplysningers rigtighed
- 3.3.8. Klageadgang efter erhvervsvirksomhedsloven

3.4. Bemærkninger til ændringer af revisorloven

- 3.4.1. Rådgivning om hvidvask
- 3.4.2. Forpligtelser for netværket
- 3.4.3. Offentliggørelse af igangværende § 37-undersøgelser
- 3.4.4. Offentliggørelse af navne i Revisornævnskendelser
- 3.4.5. Orientering til revisionskunder om resultatet af kvalitetskontrollen
- 3.4.6. Orientering til revisionskunder om udfaldet af en revisornævns sag
- 3.4.7. Afbrydelse af forældelse

3.5. Bemærkninger til indførelse af gebyr for Erhvervsstyrelsens hvidvasktilsyn med godkendte revisorer og revisionsvirksomheder

3.1. Bemærkninger til tværgående ændringer

3.1.1. Digital modtagekontrol

Foreningen af Danske Revisorer bifalder generelt tiltag i styrelsen, der styrker pålideligheden og korrektheden af oplysninger der indberettes til CVR. Foreningen indskærper dog, at de digitale kontroller (automatiske kontroller) ikke bør skabe hindringer eller forøgede administrative byrder for hverken virksomhederne eller de typiske rådgivere, der bistår med indberetningerne (advokater, revisorer m.fl.). Det medfører, at fejlmeddelelser afledt af de digitale kontroller skal være klare og entydige.

Datatilsynet har til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnittet om forholdet til databeskyttelsesreglerne angivet, at det står uklart, om den påtænkte automatiske straksafgørelse er en afgørelse omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 22.

Kommentar

Den digitale modtagekontrol er tænkt som en hjælp til, at virksomheder kan undgå fejl og mangler i forbindelse med selskabsregistreringer og regnskabsindberetninger. Derfor er det, som anført, meget væsentligt, at fejlmeddelelser afledt af de digitale kontroller skal være klare og entydige. I forbindelse med den løbende udvikling af disse kontroller og på baggrund af tilbagemeldinger fra virksomheder og interessenter vil Erhvervsstyrelsen tilstræbe, at disse meddelelser udformes så brugervenligt som muligt.

Digitale straksafgørelser er afgørelser, som er begrundet i fejl og mangler af objektiv karakter, og ikke afgørelser, hvor personlige forhold indgår eller vurderes. Der er derfor ikke tale om afgørelser, der er omfattet af artikel 22. Lovforslagets beskrivelse af databeskyttelsesforordningens artikel 22 vurderes derfor ikke at være relevant, og kan derfor udgå af forslaget.

3.1.2. Offentliggørelse af Erhvervsstyrelsens undersøgelser og kontrolresultater

Dansk Industri finder, at der i lovforslaget lægges op til en fornuftig balance i forhold til offentliggørelse af Erhvervsstyrelsens kontrolresultater, idet det alene vil ske efter en konkret afvejning af hensynene til private eller offentlige interesser, og hensynet til den, som oplysningen angår. Dansk Industri finder, at en generel offentliggørelse eller flagning kan have negative konsekvenser for selskaberne og ikke vil være proportional.

Finans Danmark anfører, at man meget gerne havde set, at der på CVR.dk blev indarbejdet en flagningsmekanisme, så primære brugere kunne se, at der er iværksat en undersøgelse af en virksomheds registreringer eller regnskaber, og kan træffe de nødvendige foranstaltninger. I den forbindelse understreger Finans Danmark, at en flagning ikke pr. automatik vil føre til afslag på finansiering til virksomheden, men alene at kreditgivere ville tage en dialog med ledelsen for at høre nærmere om baggrunden for den iværksatte undersøgelse for herefter at træffe de relevante foranstaltninger.

Finans og Leasing anfører tilsvarende, at en flagningsordning vil en stor hjælp til virksomheder i deres kamp mod svindel.

Kommentar

I forbindelse med en beslutning om at offentliggøre en meddelelse om iværksættelse af en kontrolsag eller selve kontrolresultaterne på Erhvervsstyrelsens hjemmeside, vil der skulle ske en konkret vurdering af forholdet

mellem hensynet til beskyttelse af den pågældende virksomhed og hensynet til beskyttelse af offentlige og private interesser.

Den omtalte ordning med en automatisk offentliggørelse (flagning) i alle tilfælde, hvor der iværksættes en kontrol af visse selskabs- eller regnskabsforhold i en virksomhed, har været overvejet i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget. Imidlertid er der behov for yderligere overvejelser, idet der, som det også fremgår af høringsvarene, er uenighed blandt interessenterne om, hvorvidt en sådan flagningsordning er proportional eller hvordan den kan udformes på en hensigtsmæssig måde. En sådan ordning vil derfor indgå i fremtidige overvejelser om lovgivningen på området.

3.1.3. Offentliggørelse af politianmeldelse

Advokatrådet bemærker om forslagene om mulighed for offentliggørelse af politianmeldelse, at der bør være tungtvejende grunde til at offentliggøre, at Erhvervsstyrelsen har overgivet en sag til politimæssig efterforskning, da det kan have betydelige negative konsekvenser for de pågældende virksomheder. Derfor bør det tydeliggøres, at der alene kan ske offentliggørelse, hvis der er tungtvejende grunde hertil.

Kommentar

Med forslaget er der lagt op til, at Erhvervsstyrelsens beslutning om at overgive en sag til politimæssig efterforskning kan offentliggøres på styrelsens hjemmeside som et resumé. Den foreslåede praksis i lovforslaget bevirker, at der som led i vurderingen af, om der skal ske offentliggørelse, vil blive foretaget en afvejning af behovet for at offentliggøre en politianmeldelse sammenholdt med de betænkeligheder, herunder af retssikkerhedsmæssig karakter, som offentliggørelsen kan give anledning til. Det fremgår endvidere lovforslaget, at offentliggørelse ikke kan ske, hvis offentliggørelse har betydning for en igangværende strafferetlig efterforskning, hvis formål herved ville kunne forspildes. I en sådan situation bør beslutning om offentliggørelse alene ske efter høring af den relevante politimyndighed. Offentliggørelse vil således kun ske, hvis det er begrundet i væsentlige hensyn. Der vil herunder blive lagt vægt på om sagen i forvejen har givet anledning til offentlig omtale, idet det i så fald er i offentlighedens interesse at vide, at myndighederne er involverede i sagen. Samtidig er politianmeldte i sådanne tilfælde allerede genstand for offentlig omtale inden offentliggørelsen.

3.1.4. Erklæring fra uafhængig tredjepart

Det anføres af Advokatrådet til forslagene om, at Erhvervsstyrelsen kan stille krav om, at en virksomhed/et selskab indhenter en erklæring fra en godkendt revisor, advokat eller anden sagkyndig om rigtigheden af oplysninger eller afgørelser som ved sin erklæring skal bekræfte at være uaf-

hængig, at Advokatrådet vurderer, at advokater per se må anses for uafhængige, men i det omfang, der måtte være undtagelser hertil, bør det tydeligt angives i bemærkningerne. For revisorer er forholdet reguleret i revisorlovens kap. 4.

Kommentar

I lovgivningen er det ikke i alle tilfælde angivet, at udøveren af et bestemt erhverv skal være uafhængig. Det kan eksempelvis være relevant med udtrykkeligt krav om uafhængighed i en sag, hvor der indhentes en erklæring fra en valuar.

3.2. Bemærkninger til ændringer af årsregnskabsloven

3.2.1. Oplysning om nettoomsætning

FSR – danske revisorer anfører, at foreningen støtter forslaget. Som udgangspunkt finder FSR – danske revisorer samtidig, at der skal være transparens i så mange regnskabsoplysninger som muligt, og at oplysningerne om nettoomsætning derfor som udgangspunkt også bør være offentlig tilgængelige, når de indberettes.

Foreningen finder det uheldigt, at oplysningerne ikke kan tilgå Erhvervsstyrelsen i de tilfælde, hvor skattemyndighederne allerede måtte have oplysningerne. En separat indberetning sammen med årsrapporten vil medføre øgede administrative byrder. Lovforslaget nævner i øvrigt, at offentlige myndigheder jo så vidt muligt skal genbruge data.

Dansk Industri er enig i, at Erhvervsstyrelsen bør have de relevante data til rådighed i forhold til udøvelse af kontrollen. Dansk Industri er ligeledes enig i lovforslagets bemærkninger, der giver baggrunden for en opretholdelse af muligheden for ikke at oplyse nettoomsætningen i den eksterne årsrapport.

I forhold til den konkrete udmøntning er det vigtigt, at denne indberetning kan ske smidigt og i forlængelse af, at årsrapporten indberettes, og at det er tydeligt for indberetteren, at det er en oplysning, der IKKE offentliggøres.

Kommentar

Oplysning om en virksomheds nettoomsætning kan være en forretningsmæssigt følsom oplysning, og det er vurderingen, at offentliggørelse af nettoomsætningen kan skade virksomhedernes konkurrenceevne. Dette er begrundelsen for, at det foreslås, at nettoomsætningen kun skal oplyses til Erhvervsstyrelsen samtidig med indberetningen af årsrapporten, men ikke indgå som en del af virksomhedens årsrapport, der offentliggøres. Forslaget vil sikre, at Erhvervsstyrelsen får et forbedret grundlag for at kontrollere overholdelsen af årsregnskabsloven, herunder om virksomheder, der har fravalgt revision, opfylder de størrelsesmæssige betingelser herfor.

Erhvervsstyrelsen kan ikke få oplysninger om nettoomsætning fra Skatteforvaltningen for samtlige af de virksomheder, der med forslaget får pligt til at indberette nettoomsætningen til Erhvervsstyrelsen. Ikke alle virksomheder, der omfattes af det foreslåede krav i årsregnskabsloven, indberetter i dag deres nettoomsætning til Skatteforvaltningen. Herudover er det afgørende for, at Erhvervsstyrelsen kan udnytte oplysningen effektivt i kontroløjemed, herunder til kontrol med fravalg af revision, at oplysningen om nettoomsætning tilgår Erhvervsstyrelsen samtidig med de øvrige oplysninger i årsregnskabet (balancesum og antal medarbejdere), der tilsammen er afgørende for, om en virksomhed kan fravælge revision. En sådan samtidighed eksisterer ikke; indberetning til skattemyndighederne skal ske senest 1/7, mens indberetning af årsrapporten for langt hovedparten af virksomhederne (virksomheder med kalenderåret som regnskabsår) skal ske senest 31/5. Kun hvis samtlige relevante oplysninger tilgår Erhvervsstyrelsen i indberetningsøjeblikket, vil en årsrapport kunne afvises digitalt med henvisning til manglende lovpligtig revision.

Det vil kun være de ca. 5% af virksomhederne, som indtaster årsrapporten manuelt, der særskilt skal oplyse nettoomsætningen. For alle andre virksomheder, der benytter regnskabsystemer, forventer Erhvervsstyrelsen, at systemudbyderne vil tilrette systemerne, så oplysningen om nettoomsætning fra virksomhedens bogføring/råbalance automatisk indberettes til Erhvervsstyrelsen samtidig med årsrapporten. Virksomhederne vil her blot skulle tage stilling til, om oplysningen ønskes offentliggjort eller ikke.

3.2.2. Mulighed for afvisning af at en årsrapport med fejl og mangler kan indberettes

Dansk Industri finder det positivt, at der arbejdes med automatiske modtagekontroller, da dette generelt kan øge kvaliteten af årsrapporterne. Dansk Industri finder dog, at der er behov for at se på balancen i forslaget, da det i bemærkningerne fremgår, at afvisning ikke alene behøver at ske for væsentlige fejl og mangler – men for enhver fejl og mangel. Der savnes her en proportionalitetsbetragtning i forhold til hvad, der kan kvalificere en afvisning.

Det fremgår endvidere, at automatisk afvisning sker på områder, hvor der ikke er juridisk fortolkningstvivl. Dette er vigtigt, idet en afvisning reelt afskærer fra indsendelse af årsrapporten, hvilket underminerer retssikkerheden, hvis der er den mindste tvivl om rigtigheden af kontrollen/overtrædelserne. Det skal bemærkes, at en manglende indsendelse i sidste ende kan medføre tvangsopløsning af selskabet.

Foreningen Danske Revisorer anfører, at muligheden for afvisning af fejlbehæftet årsrapport systemmæssigt bør ske med fyldestgørende fejlmeddelelser, således indberetteren har mulighed for på et oplyst grundlag af foretage tilstrækkelig tilpasning, så korrekt årsrapport kan indberettes.

Kommentar

Lovforslaget fastslår, at kontrollen skal være databaseret og anvende digitale løsninger, samt at den manuelle kontrol skal være målrettet og risikobaseret.

Det er ikke alene væsentlige fejl, der kan medføre afvisning i forbindelse med modtagekontrollen, som sker inden årsrapporten offentliggøres. Som udgangspunkt bør den indberettede årsrapport opfylde alle krav i årsregnskabsloven inden den offentliggøres, da de jo skal sikre en retvisende og informativ årsrapport. Modtagekontrollen varetager foruden hensynet til regnskabsbruger også hensynet til virksomheden, idet modtagekontrollen også har en vejledende funktion. Den digitale modtagekontrol medvirker til at hindre åbenlyse fejl og mangler, således virksomheden undgår utilsigtede lovovertrædelser i forbindelse med indberetning af årsrapporten. Hvis systemet opdager sådanne mangler eller fejl, vil virksomheden straks blive advaret og få klar besked på, hvad der skal rettes. Det vil derfor være muligt for virksomheden at undgå afvisning af en årsrapport. Kravet til væsentlighed får først betydning, hvis en årsrapport udtages til efterfølgende manuel kontrol. Her er der tale om en offentliggjort årsrapport, og derfor bør ændringer af årsrapporten kun kræves, hvis der er tale om væsentlige fejl og mangler.

Fejlmeddelelser afledt af de digitale kontroller skal være klare og entydige. I forbindelse med den løbende udvikling af disse kontroller og på baggrund af tilbagemeldinger fra virksomheder og interessenter vil Erhvervsstyrelsen tilstræbe, at disse meddelelser udformes så brugervenligt som muligt.

Når en ny modtagekontrol introduceres vil den først blive drøftet på et møde med en af styrelsen nedsat praktisk-orienteret følgegruppe bestående primært af systemudviklere samt foreningen XBRL-DK, FSR – danske revisorer og et kreditvurderingsbureau. Udover nye modtagekontroller drøftes ligeledes erfaringerne med de eksisterende modtagekontroller samt de bagvedliggende tekniske forhold. En ny modtagekontrol vil blive implementeret således, at eksterne systemer kan teste, hvordan kontrollen fungerer, og styrelsen vil ligeledes have mulighed for at følge kontrollens aktivitet under ”kølerhjælmen”, inden den introduceres for den store gruppe af virksomheder, som indberetter årsrapport til Erhvervsstyrelsen.

3.2.3. Tilbagetrækning af årsrapport og tvangsopløsning

Danske Rederier har bemærket forslagene i årsregnskabsloven om udvidet myndighedsadgang til tilbagetrækning af årsrapporter og øget mulighed

for tvangsopløsning. Begge tiltag er af indgribende karakter overfor en virksomhed. Derfor henstiller Danske Rederier, at det tydeliggøres klarere i bemærkningerne i lovforslaget, i hvilke situationer og i forbindelse med hvilke dokumenter/oplysninger, disse tiltag forventes håndhævet. Danske Rederier forudsætter, at disse tiltag alene vil blive anvendt i tilfælde af potentielt ulovlige forhold/ugyldighed.

Dansk Industri kan støtte lovforslaget formål, men skal bemærke at tvangsopløsning er et meget drastisk tiltag. Dansk Industri har noteret, at dette også fremgår af bemærkningerne, ligesom det fremgår, at der generelt ikke forventes flere sager om tvangsopløsning, men at der i forbindelse med lovens ikrafttrædelse kan ske en tidsmæssig fremrykning, idet selskaber tidligere vil blive sendt til tvangsopløsning. Dansk Industri finder det vigtigt, at der også er fornuftige muligheder for at genoptage virksomheden, når påbud eller andet er efterkommet og det må forventes, at virksomheden fremadrettet efterlever lovgivningen. Der kan i alle selskaber ske fejl, særligt i forbindelse med ferieperioder, som medfører, at selskaber kan misse tidsfrister.

Herudover skal Dansk Industri generelt anbefale, at det gøres enklere frivilligt at likvidere virksomhederne, hvorved antallet af selskaber, der skal sendes til tvangsopløsning, også vil minimeres.

Foreningen Danske Revisorer anfører, at på samme måde som styrelsen har adgang til at tilbagetrække en offentliggjort årsrapport, bør indberettede virksomheder have adgang til at erstatte en tidligere indsendt årsrapport – når en virksomhed konstaterer fejl i tidligere indsendte årsrapport. Denne mulighed foreligger i den nuværende årsregnskabslov, men for at sikre hensynet til regnskabsbrugeren – jf. lovens § 12 – bør alle årsrapporter, der sidenhen erstattes af ny korrekt årsrapport, fjernes/slettes fra CVR, hvorved sikres, at regnskabsbrugerne alene har adgang til den korrekte årsrapport.

Advokatrådet anfører, at det er et meget vidtgående indgreb at tvangsopløse en virksomhed, hvorfor bestemmelsen om, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte en frist, førend virksomheden oversendes til tvangsopløsning, af retssikkerhedsmæssige grunde bør være en ”skal”-bestemmelse.

Kommentar

Tilbagetrækning af en årsrapport vil afhænge af en konkret vurdering og alene ske i tilfælde, hvor der er så alvorlige fejl eller mangler, at årsrapporten er groft misvisende. I sådanne tilfælde er det uhensigtsmæssigt for regnskabsbrugerne, at en årsrapport er offentliggjort i CVR.

Hvis en groft misvisende årsrapport ikke trækkes tilbage, vil der være risiko for, at regnskabsbrugerne sætter lid til den offentliggjorte årsrapport og foretager fejl dispositioner. En årsrapport trækkes alene tilbage, hvis

den er groft misvisende og det åbenbart er i regnskabsbrugernes interesse. Endvidere kan en årsrapport, som ikke er behørigt godkendt og revideret, tilsvarende trækkes tilbage fra offentliggørelse.

Tilbagetrækning af en årsrapport vil eksempelvis også kunne være relevant i sager, hvor der er indberettet et åbenlyst forkert dokument, f.eks. en skatteopgørelse i stedet for årsrapporten, eller i sager hvor det entydigt kan fastslås, at årsrapporten ikke er revideret, selvom der fremgår en revisionspåtegning.

Forslaget om tilbagetrækning fraviger fra udgangspunktet om, at regnskabsbrugerne skal kunne følge registreringshistorikken. Hensynet til regnskabshistorikken er årsagen til, at årsrapporter ikke bør trækkes tilbage i de situationer, hvor virksomheden indberetter en ny omgjort årsrapport, da det er vigtigt for regnskabsbrugerne at kunne følge virksomhedens regnskabshistorik, også selvom tidligere offentliggjorte årsrapporter indeholder væsentlige fejl.

I forhold til muligheden for at tvangsopløse en virksomhed, får Erhvervsstyrelsen mulighed for at oversende virksomheden til tvangsopløsning, hvis virksomheden ikke efterlever styrelsens påbud f.eks. om at bringe ulovlige forhold til ophør, herunder hvis den ikke dokumenterer tilbagebetaling af ulovlige lån til kapitalejere eller ledelsen eller indsender en insolvenserklæring om, at det ulovlige lån ikke kan inddrives, eller hvis virksomheden undlader at give lovpligtige oplysninger til styrelsen.

Risiko for tvangsopløsning vil effektivt tilskynde de virksomheder, der f.eks. bevidst ignorerer styrelsens anmodninger om oplysninger eller forsøger at skjule kriminelle aktiviteter, til at efterleve reglerne, hvor Erhvervsstyrelsens eksisterende redskaber ved manglende regelefterlevelse i form af tvangsbøder er utilstrækkelige.

Forslaget kan bl.a. være relevant i sager, hvor styrelsen varetager væsentlige samfunds- og kreditorinteresser. Det kan f.eks. være i sager om indregning af investeringsejendomme til dagsværdi, hvor virksomhederne nægter at give dokumentation for indregningen af ejendommene, selvom der er klare indikationer på fejlagtig værdiansættelse.

Hvis en virksomhed oversendes til tvangsopløsning, er der som i dag mulighed for genoptagelse af virksomheden, hvis visse betingelser er opfyldt.

I sager angående årsrapporter vil virksomheden i praksis normalt altid modtage en frist, inden for hvilken virksomheden kan afhjælpe en fejl eller mangel, medmindre der foreligger en umulighed. Den foreslåede bestemmelse giver dog mulighed for, at virksomheden ikke i alle tilfælde vil få en frist. Hvis en frist allerede er overskredet, skal Erhvervsstyrelsen have mulighed for at træffe beslutning om tvangsopløsning uden yderligere frister.

Et absolut lovkrav om altid at give en frist vil i en sådan situation ikke være hensigtsmæssigt, da det i nogle tilfælde vil kunne misbruges til forsinke mulighederne for at gribe hurtigt ind overfor alvorlig regnskabssvindel. Det kan f.eks. være i en sag, hvor styrelsen har konstateret en væsentlig fejl i en årsrapport og derfor krævet årsrapporten berigtiget inden for en frist, og hvor virksomheden ved fristens udløb ikke har rettet op på fejlen eller forsøgt på det. Her bør der være mulighed for at oversende virksomheden til tvangsopløsning, uanset at der ønskes en yderligere frist.

Det bør dog fremgå tydeligt af lovbemærkningerne, at der skal foretages en proportionalitetsvurdering efter de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder en vurdering af nødvendighed og forholdsmæssighed og at tidspunktet for oversendelse til skifteretten kan udsættes, hvis virksomheden anmoder herom forud for oversendelsen.

3.3. Bemærkninger til ændringer af selskabsloven

3.3.1. Erhvervsstyrelsens kontrol med selskabsloven

Dansk Industri angiver, at en mulighed for at Erhvervsstyrelsen kan føre kontrol med lovens overholdelse generelt er positivt i forhold til at bekæmpe svindel og misbrug, men at der samtidig er en række bestemmelser i loven, hvor det næppe er hensigtsmæssigt, at Erhvervsstyrelsen skal overtage den kontrol, der i dag henhører under domstolene eller skal påberåbes af kapitalejere, kreditorer eller andre.

Dansk Industri nævner som eksempler tvister om overholdelsen af lovbestemmelser, hvis afgørelse beror på bevisførelse, som kun er mulig ved domstolene; tvister om tilbagebetaling af variabelt ledelsesvederlag i forbindelse med konkurs, der pådømmes af kurator osv.

Kommentar

Efter de gældende §§ 20 og 109 i selskabsloven, henhører visse forhold under domstolene. Disse bestemmelser ændres ikke, og spørgsmål, der henhører under domstolene efter disse bestemmelser, eller som beror på en bevisbedømmelse, vil forsat skulle afgøres af domstolene. Erhvervsstyrelsen er derudover ikke begrænset i sin kontrol af overholdelsen af selskabsloven, efter de gældende regler. Dette fremgår også af de foreslåede lovbemærkninger, som findes dækkende.

3.3.2. Selskabsdokumenter

Definitionen på ”selskabsdokumenter”

Dansk Industri anfører, at definitionen på selskabsdokumenter (”dokumenter der skal udarbejdes i henhold til selskabsloven eller regler fastsat i medfør heraf”) ikke er tilstrækkelig klar henset til, at der er foreslået vidtgående konsekvenser ved en overtrædelse af opbevaringspligterne. Dansk Industri giver udtryk for, at det er både uklart, hvad der er omfattet af ”dokument”,

og hvad der er omfattet af ”skal udarbejdes i henhold til denne lov” og påpeger, at det alene af lovbemærkningerne fremgår, at oplysninger om aktionærer og reelle ejere efter lovens §§ 49 a og 58 a, ikke anses for at være ”selskabsdokumenter”. Dansk Industri bemærker, at det f.eks. er uklart om følgende er omfattet: lovpligtige meddelelser på selskabets hjemmeside (f.eks. § 139 d, stk. 3), dokumentation for procedurekrav der er fastsat i loven (f.eks. § 139 d, stk. 4), frivilligt udarbejdede dokumenter (f.eks. § 161, stk. 3), kreditvurderinger (§ 206) og svar fra kreditorer i forbindelse med proklama (§ 192).

Dansk Industri anfører desuden, at det også er uklart, hvor meget regnskabsmateriale, som er omfattet af bogføringslovens opbevaringskrav, der også vil blive omfattet af opbevaringskravet efter selskabsloven, men være underlagt de foreslåede skærpede sanktioner for overtrædelse af selskabsloven. Dansk Industri finder, at ovennævnte bør præciseres i lovbemærkningerne.

Kommentar

Ved selskabsdokumenter forstås alle de dokumenter, herunder bilag, som et selskab er forpligtet til at lade udarbejde iht. selskabsloven eller regler fastsat i medfør af loven. Der er tale om alle dokumenter, der skal udarbejdes efter loven. Det omfatter både dokumenter, som skal indsendes til Erhvervsstyrelsen og dokumenter, som der ikke er krav om indsendelse af, medmindre styrelsen anmoder herom som led i en kontrolsag.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at der er tale om dokumenter, som selskabet er forpligtet til at lade udarbejde. Visse dokumenter, er der ikke krav om udarbejdelse af, men selskabet kan vælge at udarbejde dokumentet frivilligt. Udarbejder selskabet andre dokumenter frivilligt, og vedlægges dette som bilag til en selskabsretlig beslutning, f.eks. ved en beslutning om indbetaling af værdier eller konvertering af gæld efter § 161, stk. 3, vil disse dokumenter også være et selskabsdokument, som vil blive omfattet af opbevaringspligten, idet de er at anse som et bilag til den selskabsretlige beslutning. Dokumenter, der udarbejdes frivilligt, men som indgår som led i en selskabsretlig beslutning som bilag vil dermed være omfattet af opbevaringspligten. Dokumenter der udarbejdes frivilligt i øvrigt, men ikke indgår som bilag i en selskabsretlig beslutning, vil derimod ikke være at anse som et selskabsdokument.

Ved beslutning om kapitalnedsættelse skal kreditorerne opfordres til at anmelde eventuelle krav til selskabet, jf. selskabslovens § 192. Anmeldelser om krav, som selskabet modtager, vil indgå i det centrale ledelsesorgans endelige beslutning om kapitalnedsættelsen, da en sådan beslutning kun må træffes, hvis det er forsvarligt at gennemføre nedsættelsen. Anmeldte krav vil derfor indgå i beslutningsgrundlaget, og dermed være et selskabsdokument, der bliver omfattet af opbevaringspligten.

Kreditvurderinger, der udarbejdes som led i, at et selskab direkte eller indirekte stiller midler til rådighed, yder lån eller stiller sikkerhed i forbindelse med tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet eller i dets moderselskab, er et selskabsdokument, som selskabet vil være forpligtet til at lade udarbejde efter § 206, stk. 6. Denne kreditvurdering vil derfor være et selskabsdokument, der bliver omfattet af opbevaringspligten.

Meddelelser om selskabsretlige forhold, der offentliggøres, anses ikke for at være et selskabsretligt dokument og en meddelelse er derfor ikke omfattet af opbevaringspligten. F.eks. skal væsentlige transaktioner mellem aktieselskabet og dets nærtstående parter godkendes af aktieselskabets øverste ledelsesorgan inden transaktionerne gennemføres, jf. selskabslovens § 139 d. Godkendelsen vil skulle føres til protokols og vil dermed være et selskabsdokument, der skal opbevares. Den efterfølgende meddelelse om transaktionen vil ikke være et selskabsdokument, der skal opbevares. I det konkrete tilfælde er der imidlertid krav om, at meddelelsen skal offentliggøres på aktieselskabets hjemmeside, hvor meddelelsen skal være offentligt tilgængelig i 5 år.

Definitionen af selskabsdokumenter omfatter dokumenter, der skal udarbejdes efter selskabsloven eller regler udstedt i medfør heraf. Bestemmelsen omfatter som udgangspunkt ikke opbevaring af regnskabsmateriale, der er omfattet af bogføringslovens krav. Når der træffes selskabsretlige beslutninger, vil oplysninger, vurderinger mv. af regnskabsmæssig karakter imidlertid i mange tilfælde indgå som en del af beslutningsgrundlaget, og idet dokumentet bliver en del af den selskabsretlige beslutning, vil det blive omfattet af opbevaringspligten. Et dokument vil kunne være omfattet af såvel definitionen af selskabsdokumenter efter selskabsloven som af definitionen af regnskabsmateriale efter bogføringsloven. Årsagen er, at dokumentet først anvendes til en selskabsretlig beslutning, hvorefter dokumentet danner grundlag for bogføringen af beslutningen, jf. bogføringslovens §3, stk. 1, nr. 4, og § 5.

Det foreslås på baggrund af ovenstående at tydeliggøre i lovbemærkningerne, hvornår der er tale om selskabsdokumenter. Såfremt Erhvervsstyrelsen oplever, at der generelt er tvivl om, hvordan definitionen skal forstås, vil Erhvervsstyrelsen udarbejde en vejledning hertil.

Et manglende regnskabsmæssigt bilag til en selskabsretlig beslutning vil dog ikke i sig selv være tilstrækkeligt til at føre til tvangsopløsning. Den foreslåede sanktionering af manglende opbevaring af selskabsdokumenter er i tråd med sanktionering af andre selskabsretlige forhold. Sanktionering vil dog kun komme på tale, hvis selskabet grundlæggende ikke har overholdt pligten til opbevaring af selskabsdokumenter, herunder dokumenter, der samtidig er omfattet af definitionen regnskabsmateriale.

Det er ikke hensigten at tvangsopløse et selskab, blot fordi det har overset et enkelt dokument. Det bør fremgå tydeligt af lovbemærkningerne, at Erhvervsstyrelsens beslutning om at oversende et selskab til tvangsopløsning ved skifteretten som følge af manglende opbevaring af selskabsdokumenter skal være proportional og på grundlag af en konkret vurdering af det enkelte selskab.

Ovenstående vil gælde tilsvarende for virksomheder, der skal registreres efter lov om visse erhvervsdrivende virksomheder med de fornødne tilpasninger.

Opbevaring af selskabsdokumenter

Danske Advokater hilser det velkomment, at selskabsdokumenter kan kræves udleveret til kurator. Danske Advokater henviser til den foreslåede mulighed for skifteretten til at træffe beslutning om, at opbevaringspligten skal påhvile andre end den senest registrerede ledelse og bemærker, at formålet med opbevaringspligten er at indskærpe ansvaret for den opbevaringspligtige og foreslår, at det præciseres i lovbemærkningerne. Herudover opfordrer Danske Advokater til, at Erhvervsstyrelsen koordinerer dette tiltag med skifteretterne, så muligheden udnyttes.

Dansk Erhverv støtter, at kravene til, hvordan selskabsdokumenter skal opbevares, kommer til at svare til kravene i bogføringsloven om opbevaring af regnskabsmateriale og finder det positivt, at det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at bestemmelsen ikke er til hinder for cloudløsninger. Dansk Erhverv anfører desuden, at det ligeledes forekommer fornuftigt, at det i § 19 præciseres, hvem der har opbevaringspligten.

Dansk Industri mener, at det bør genovervejes om beskrivelsen af bestyrelsens (og dets medlemmers) opgaver i relation til opbevaring af selskabsdokumenter i selskabet er hensigtsmæssig og praktisk og henviser til selskabslovens § 115 og §§ 117 og 118, der fastsætter bestyrelsens og direktionens opgaver. Dansk Industri anfører, at det forekommer både upraktisk og i strid med den nuværende opgavefordeling mellem bestyrelse og direktion, hvis det primære ansvar for en lovlig opbevaring, løbende kontrol, back-ups mv. af selskabsdokumenter pålægges bestyrelsen fremfor direktionen. Endvidere finder Dansk Industri, at det forekommer u hensigtsmæssigt med formuleringer, der giver indtryk af, at de enkelte bestyrelsesmedlemmer skal opbevare eller videregive selskabsdokumenter.

Danske Rederier anfører, at selskabsdokumenter i dag i stor udstrækning opbevares elektronisk af selskabet, og anbefaler, at bestemmelsen om opbevaring af selskabsdokumenter omformuleres således, at der tages højde for dette.

Kommentar

Indførelsen af bestemmelsen om pligten til at opbevare selskabsdokumenter vil i sig selv være en klar angivelse af, at der fremover påhviler direktionen en sådan pligt, og at opløsning ved skifterettens mellemkomst kan medføre, at andre end den senest registrerede direktion, kan blive pålagt opbevaringspligten. Det vurderes derfor ikke at være behov for at indskærpe det yderligere. Erhvervsstyrelsen indgår gerne i en dialog omkring anvendelsen af bestemmelsen.

Bestyrelsen varetager den overordnede og strategiske ledelse og har herunder ansvaret for at påse at bogføringen og regnskabsaflæggelsen kontrolleres på en efter kapital selskabets forhold tilfredsstillende måde. Direktionen varetager den daglige ledelse og har herunder ansvaret for, at bogføringen foregår på betryggende måde i overensstemmelse med lovgivningens og de i henhold til denne udfærdigede nærmere bestemmelser om bogføringspligtens omfang. Bogføringen omfatter hele kapital selskabets bogholderi og regnskabsvæsen. Det er korrekt, at pligten til at opbevare selskabsdokumenterne bør henhøre under direktionen, og bestyrelsen vil have ansvaret for at kontrollere, at opbevaringen sker på en tilfredsstillende måde, idet bestyrelsen skal sikre en forsvarlig organisation af kapital selskabets virksomhed, jf. selskabslovens § 115. Bestemmelserne om opbevaringspligten og tilhørende bemærkninger bør derfor ændres i overensstemmelse hermed.

Bestemmelsen fastsætter alene krav til, at selskabsdokumenter, der alene foreligger i papirform, skal opbevares i Danmark. Det anses derfor ikke nødvendigt at præcisere yderligere ift. elektronisk opbevaring af selskabsdokumenter.

3.3.3. Tvangsopløsning af virksomheder

Generelt om tvangsopløsning af virksomheder

Dansk Erhverv støtter de øgede muligheder for at sende selskaber til tvangsopløsning, men påpeger, at det dog kan være særdeles byrdefuldt at få et selskab reetableret, og at det er deres opfattelse, at der i selskabslovens §225 stk. 2, bør stå, at Erhvervsstyrelsen skal fastsætte en frist til at afhjælpe en mangel, med mindre tungtvejende grunde taler imod.

Advokatrådet anfører, at det er et meget vidtgående indgreb at tvangsopløse en virksomhed, hvorfor bestemmelsen om, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte en frist inden for virksomheden til at afhjælpe en mangel af retssikkerhedsmæssige grunde bør være en ”skal”-bestemmelse.

Kommentar

Udvidelsen af mulighederne for at tvangsopløse et selskab sker i tråd med de gældende regler herfor. Erhvervsstyrelsen er opmærksom på, at tvangsopløsning er et indgribende middel at tage i brug, og at en genoptagelses-sag kan være tung for den enkelte virksomhed. Det er Erhvervsstyrelsens

praksis at give mulighed for at afhjælpe en mangel, såfremt det er muligt. Der kan dog være tilfælde, hvor manglen ikke kan afhjælpes, hvorfor det er afgørende, at Erhvervsstyrelsen har mulighed for at kunne træffe beslutning om tvangsopløsning uden forudgående frist for berigtigelse, f.eks. hvor der er tale om en oprindelig mangel i et stiftelsesdokument, som der ikke er mulighed for at berigtige. Dette agtes ikke ændret med lovforslaget og tydeliggøres i lovbemærkningerne.

Tvangsopløsning ved manglende opbevaring af selskabsdokumenter

Danske Advokater tilslutter sig muligheden for tvangsopløsning ved manglende korrekt opbevaring af selskabsdokumenter efter selskabsloven, og at muligheden også følger af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Danske Advokater finder dog, at det med fordel kan beskrives, hvordan en manglende opbevaring vil komme til myndighedernes kendskab.

Dansk Industri bemærker, at henvisningen til ”opbevaret mangelfuld dokumentation” er uklar, idet den foreslåede § 17 kun omtaler et krav om opbevaring af selskabsdokumenter. Det er derfor uklart om tvangsopløsningsmuligheden kun er tiltænkt at gælde, hvis et selskabsdokument ikke kan fremfindes i forbindelse med en kontrol, eller om der er tiltænkt en videre beføjelse til at sende selskaber til tvangsopløsning. Efter Dansk Industris opfattelse er muligheden for at sende selskaber til tvangsopløsning for ethvert tilfælde af manglende evne til at fremvise et ”selskabsdokument” i forbindelse med en kontrol i utilstrækkelig grad tilpasset de brodne kar. Det kan således også ske for almindelige virksomheder, at selskabsdokumenter bortkommer, f.eks. små virksomheder der ikke har styr på al formalia, men hvor forseelsen langt fra er proportional med en tvangsopløsning, eller større virksomheder der er blevet ramt af et hackerangreb. Efter forslaget kan et selskab blive tvangsopløst f.eks., hvis et fire år gammelt generalforsamlingsprotokollat er bortkommet, som ingen har savnet.

Dansk Industri påpeger, at det savner åbenlyst proportionalitet, og bemærker i den forbindelse, at overtrædelse af bogføringslovens opbevaringspligt er en bøde, også selvom nogle af de dokumenter, der skal opbevares efter bogføringsloven, måtte være mere betydningsfulde end visse selskabsdokumenter. Efter Dansk Industri bør det også holdes for øje, at mange selskabsdokumenter er nødvendige at vedlægge som dokumentation i forbindelse med registreringer i CVR-registret. Manglende eller mangelfulde selskabsdokumenter vil i disse tilfælde medføre, at registrering nægtes, f.eks. en ledelsesændring, kapitalforhøjelse, fusion mv. Selve registreringsnægtelsen vil således ofte være en effektiv sanktion.

Dansk Industri bemærker, at overtrædelse af et krav om opbevaring af selskabsdokumenter i fem år kan naturligvis hænge sammen med bevidst svindel, men medmindre overtrædelsen i sig selv er særlig grov, bør der

være andre indikatorer, der bestyrker en mistanke om svindel, før et selskab risikerer tvangsopløsning af den grund, og anfører, at dette bør afspejles i hjemlen.

Dansk Industri finder det samtidig retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at proportionaliteten i Erhvervsstyrelsens beslutning om oversendelse af et selskab til tvangsopløsning på grund af overtrædelse af opbevaringspligten, ikke kan påklages til Erhvervsankenævnet. De retssikkerhedsmæssige betæneligheder herved afhjælpes ikke af, at selve afgørelsen, af om selskabet har overtrådt opbevaringspligten, kan påklages til Erhvervsankenævnet. Det er således ikke denne afgørelse, men afgørelsen vedrørende sanktionen der er det centrale spørgsmål i forhold til virksomhedernes retssikkerhed.

Naturligvis bør formodede svindlere ikke kunne få forlænget den periode, hvor de ubemærket kan fortsætte ulovlig virksomhed uden at omverdenen advares, f.eks. ved at trække en oversendelse til tvangsopløsning i langdrag via klage til Erhvervsankenævnet. Dette hensyn kan varetages f.eks. ved at et selskab, der har indbragt en sådan afgørelse for Erhvervsankenævnet, fortsat står registreret som ”under tvangsopløsning”, mens behandlingen pågår i Erhvervsankenævnet, eller ved at der gives hjemmel til, at der i CVR-registret offentliggøres en meddelelse om, at Erhvervsstyrelsens beslutning om at sende selskabet til tvangsopløsning pga. brud på opbevaringspligten er blevet påklaget til Erhvervsankenævnet.

Kommentar

Erhvervsstyrelsens kontrol på selskabsområdet er baseret på de grundlæggende beføjelser til at kræve oplysninger om forhold omfattet af lovkrav og til at kunne give påbud om berigtigelse i tilfælde af ulovlige forhold. En effektiv kontrol forudsætter derfor, at styrelsens krav om oplysninger og påbud om berigtigelse bliver efterlevet inden for de frister, som er fastsat af styrelsen. Sker det ikke, er der risiko for tab for offentlige og private kreditorer, fordi økonomisk svindel fortsætter uanset styrelsens krav eller påbud, eller fordi långivere og investorer disponerer i tillid til fejlagtige oplysninger om virksomheden.

Tvangsbøder har vist sig ikke at fungere effektivt i forhold til at sikre en hurtig udlevering af oplysninger eller efterlevelse af påbud om berigtigelse. For at sikre en hurtig og effektiv kontrol og beskytte myndigheder samt private mod økonomiske tab er det derfor væsentligt, at der i selskabskontrollen er mulighed for at oversende virksomheder til tvangsopløsning ved skifteretterne. Muligheden for tvangsopløsning kan i dag anvendes på en række områder i selskabskontrollen, og har vist sig at fungere effektivt. Risikoen for en eventuel tvangsopløsning får de fleste virksomheder til at reagere hurtigt på krav om oplysninger eller påbud om berigtigelse. Den foreslåede sanktionering af manglende opbevaring af selskabsdokumenter er således i tråd med sanktionering af andre selskabsretlige forhold, f.eks.

manglende eller mangelfuld dokumentation for opbevaring af dokumentation for reelle ejere.

Opbevaring af lovpligtige dokumenter er afgørende for at Erhvervsstyrelsen kan udføre en effektiv efterfølgende kontrol af, at beslutninger træffes i overensstemmelse med lovgivningen, herunder registreringers lovlighed. Det er ledelsens ansvar, at selskabsdokumenter bliver opbevaret forsvarligt, herunder sikre back-up funktioner. Dette gælder også dokumenter, der er indsendt til Erhvervsstyrelsen, idet styrelsen i særlige tilfælde som led i en kontrolsag kan have behov for at indhente tidligere indsendte dokumenter på ny. Alle dokumenter kontrolleres ikke ved registrering, hvorfor det i en efterfølgende kontrol kan vise sig, at et dokument f.eks. mangler underskrift eller er yderst mangelfulde. Bestemmelsen vil blive fortolket i overensstemmelse med bestemmelserne om opbevaring af regnskabsmateriale.

Erhvervsstyrelsen vil som udgangspunkt alene foretage kontrol af, om et selskab opbevarer sine selskabsdokumenter, når der er indikationer på at dette ikke er tilfældet. Vurdering af, om der er tale om en grundlæggende mangel af selskabsdokumenter, der kan berettige oversendelse til tvangsopløsning vil blive vurderet fra sag til sag ud fra rimelighed og proportionalitet. I tilfælde, hvor et selskab, der opbevarer sine dokumenter via en cloudløsning, uforskyldt nægtes adgang til sine dokumenter og kan godtgøre dette, vil tvangsopløsning ikke blive anvendt.

Erhvervsstyrelsen har ingen interesse i at oversende virksomheder til tvangsopløsning, og denne mulighed vil være sidste udvej, da det er et indgribende middel at tage i brug, og en genoptagelsessag kan være tung for den enkelte virksomhed. Sanktionering vil kun komme på tale, hvis selskabet grundlæggende ikke har overholdt pligten til opbevaring af selskabsdokumenter. Det er således ikke hensigten at tvangsopløse et selskab, blot fordi det har overset et enkelt dokument. Det bør fremgå tydeligt af lovbemærkningerne, hvornår der er tale om mangelfuld opbevaring af selskabsdokumenter, og hvordan myndighederne kan få kendskab hertil. Det bør ligeledes fremgå tydeligt af lovbemærkningerne, at Erhvervsstyrelsens beslutning om at oversende et selskab til tvangsopløsning ved skifteretten som følge af manglende opbevaring af selskabsdokumenter vil blive foretaget på baggrund en konkret vurdering fra sag til sag i forhold til rimelighed og proportionalitet.

Medfører en kontrol af et selskab, at Erhvervsstyrelsen træffer afgørelse om, at et selskabs opbevaring af selskabsdokumenter er mangelfuld, vil selskabet kunne indbringe denne afgørelse for Erhvervsankenævnet. Derimod kan fristen for berigtigelse af forholdet eller oversendelsen til tvangsopløsning ved skifteretten ikke indbringes for Erhvervsankenævnet. Tilsvarende gør sig gældende for virksomheder omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, jf. § 23 b, stk. 1, jf. forslaget § 3, nr. 21. Det bør fremgå tydeligt af lovbemærkningerne.

Tvangsopløsning af kapitalselskaber ved manglende oplysninger

Dansk Industri anfører, at når hjemlen til tvangsopløsning udvides til mangelfulde oplysninger om hele lovens anvendelsesområde, er det ikke uden retssikkerhedsmæssige udfordringer. Som eksempel nævner Dansk Industri tilbagebetaling af ulovlige aktionærlån. Skyldneren i tilfældet med et ulovligt lån er den pågældende aktionær eller ledelsesmedlem. Selskabet kan ikke nødvendigvis fuldbyrde et krav om tilbagebetaling af et ulovligt lån, eller selskabet er ikke herre over, hvor lang tid der kan gå, før fuldbyrdelse kan ske. Dansk Industri bemærker, at det forekommer urimeligt, at et selskab skal kunne tvangsopløses for manglende opfyldelse af et dokumentationskrav, som selskabet ikke selv er herre over, især hvis selskabet har gjort, hvad det kunne for at tvangsfuldbyrde sit krav.

Dansk Industri finder, at det bør overvejes om udvidelsen af hjemlen til hele loven kan give anledning andre tilfælde af urimelighed eller disproportionalitet, ligesom Erhvervsstyrelsen i sin administration af den endelige hjemmel under alle omstændigheder bør foretage en konkret vurdering fra sag til sag bl.a. af rimelighed og proportionalitet.

Kommentar

Udvidelsen af mulighederne for at tvangsopløse et selskab sker i tråd med de gældende regler herfor. Erhvervsstyrelsen er opmærksom på, at tvangsopløsning er et indgribende middel at tage i brug, og at en genoptagelses-sag kan være tung for den enkelte virksomhed. Det er Erhvervsstyrelsens praksis at give mulighed for at afhjælpe en mangel, såfremt det er muligt. Der kan dog være tilfælde, hvor manglen ikke kan afhjælpes, hvorfor det er afgørende, at Erhvervsstyrelsen har mulighed for at kunne træffe beslutning om tvangsopløsning uden forudgående frist for berigtigelse, f.eks. hvor der er tale om en oprindelig mangel i et stiftelsesdokument, som der ikke er mulighed for at berigtige. Dette agtes ikke ændret med lovforslaget og tydeliggøres i lovbemærkningerne.

For så vidt angår ulovlige kapitalejerlån vil virksomheden ikke blive over-sendt til tvangsopløsning, hvis den har gjort alt, hvad den kan for at tvangsfuldbyrde sit krav og kan dokumentere dette. I alle sager om kapitalejerlån modtager virksomheden en længere frist til at indsende dokumentation for, at lånet er tilbagebetalt. I de tilfælde hvor virksomheden forgæves har gjort alt for at inddrive lånet inden for den af styrelsen fastsatte frist, kan styrelsen sætte sagen i bero i en kortere eller længere periode. Styrelsen vil i henhold til nuværende praksis almindeligvis sætte sagen i bero i op til et år, hvis virksomheden indsender dokumentation for, at modtageren af lånet er insolvent, og af denne grund ikke er i stand til at tilbagebetale lånet på nuværende tidspunkt. Det er ikke hensigten, at tvangsopløsning anvendes i de tilfælde hvor virksomheden ønsker at imødekomme styrelsens krav om

tilbagebetaling af lånet, men derimod navnlig i tilfælde, hvor virksomheden ignorerer styrelsens krav om tilbagebetaling.

Erhvervsstyrelsens beslutning om at oversende et selskab til tvangsopløsning ved skifteretten som følge af manglende indsendelse af oplysninger vil blive foretaget på baggrund en konkret vurdering fra sag til sag i forhold til rimelighed og proportionalitet, hvilket tydeliggøres i bemærkningerne.

Bemærkninger til Konkursrådet udtalelse om overgangen fra tvangsopløsning til konkurs

Dansk Erhverv tilkendegiver, at de støtter Konkursrådets forslag om, at der skal indsættes en formodningsregel i selskabsloven, således at selskabet formodes at være insolvent, hvis ingen fra selskabets ledelse møder op i skifteretten, om vigtigheden af at fremme Erhvervsstyrelsens anmodninger om en tvangsopløsning, og at der indføres en adgang for skifteretterne til at opløse et selskab, hvor der aldrig har været drift eller stiftet forpligtelser.

Kommentar

Konkursrådet har på anmodning fra Justitsministeriet afgivet en udtalelse om overgangen fra tvangsopløsning til konkurs. Erhvervsstyrelsen har noteret sig støtten til de nævnte tiltag. Eftersom Konkursrådets udtalelse, herunder forslag til mulige tiltag, ikke indgår i kontrolpakken, men pågår i andet regi, vil de ovenfor nævnte tiltag ikke blive kommenteret i nærværende høringsnotat.

3.3.4. Kontrol med personer og adresser

Kontrol med stråmænd

Dansk Industri støtter, at det gøres klart, at Erhvervsstyrelsen kan registreringsnægte eller afregistrere personer, hvor der er tvivl om personen faktisk udøver ledelsen, men mener, at dette bør være en mulighed forbeholdt tilfælde, hvor der er en begrundet mistanke om snyd, og det er næppe et område, der er egnet til tilfældig stikprøvekontrol. Dansk Industri mener, at det er svært at se, hvordan en stikprøvekontrol kan laves nemt og byrdefrit for almindelige virksomheder, hvor der ikke er nogen forudgående mistanke eller er sket en risikobaseret udvælgelse.

Dansk Erhverv bemærker, at det er noget væsentligt nyt, når Erhvervsstyrelsen får ret til at kontrollere, hvorvidt registrerede medlemmer af ledelsen rent faktisk udøver faktisk ledelse for derved at kunne bekæmpe stråmænd. Denne målsætning er det svært at være uenig i, og i de tilfælde, hvor en person er blevet indsat som et medlem af ledelsen uden at vedkommende ved det eller har sagt ja til det, er en hurtig sletning naturligvis ønskelig. Dansk Erhverv påpeger, at det forholder det sig anderledes, når Erhvervsstyrelsen skal forholde sig til, om der foreligger de facto ledelse, og at dette

kan være vanskeligt at bedømme, og at det er deres opfattelse, at en sådan afgørelse bør kunne indbringes for Erhvervsankenævnet.

Kommentar

Erhvervsstyrelsen vil som udgangspunkt alene foretage kontrol af, om en person udøver ledelsen i en virksomhed, når der er indikationer på, at der er tale om en stråmand. Erhvervsstyrelsen vil derfor som udgangspunkt ikke foretage stikprøvekontrol i denne henseende, men vil derimod foretage en risikobaseret og målrettet kontrol. Det kan dog være nødvendigt at lave stikprøvekontrol i forbindelse med nulpunktsmålinger eller lignende.

Dette er beskrevet i lovbemærkningerne, og Erhvervsstyrelsen anser dette for værende tilstrækkeligt.

Erhvervsstyrelsen skal overholde gældende forvaltningsretlige principper og regler, og vil således skulle træffe afgørelse om af afvise at registrere eller afregistrere en person såfremt, der er tvivl om, hvorvidt vedkommende faktisk udøver ledelsen. En sådan afgørelse er ikke undtaget fra den almindelige adgang til at klage til Erhvervsankenævnet, og vil derfor kunne påklages hertil. Dette tydeliggøres i lovbemærkningerne til bestemmelsen om klageadgang.

Styrket kontrol af personers identitet

Danske Rederier henstiller til, at de udvidede hjemler til identifikation af personer anvendes evidens- og risikobaseret. I visse brancher er det normalt, at der rekrutteres udenlandske bestyrelsesmedlemmer, og i datterselskaber af udenlandske koncerner er det almindeligt, at bestyrelsesmedlemmer, og i visse tilfælde også direktionen, er udlændinge, som ikke er bosat i Danmark.

Dansk Industri bemærker, at de nævnte krav om yderligere dokumentation vil være meget bebyrdende og i praksis kan blive prohibitive, da der kan være store omkostninger (tid og penge) forbundet med f.eks. at skulle rejse til sit lands hovedstad for at få verifikation. Dansk Industri er samtidig enig i, at det i nogle tilfælde være berettiget at stille sådanne krav for at imødegå en væsentlig risiko for svindel. Dansk Industri er derfor enig i, at administrationen af disse beføjelser bør begrænses til de tilfælde, hvor det er proportionalt henset til en konkret risikobaseret vurdering. Dansk Industri har fuld tillid til, at Erhvervsstyrelsen vil bestræbe sig på at ramme den rigtige balance, og henviser til de generelle bemærkninger om, at kontrollen med denne gruppe ikke må udvikle sig til en barriere for udlændinge i danske selskabers ledelse eller ejerkreds.

Dansk Industri angiver, at de støtter forslaget om, at der kan føres kontrol med personer, som ikke har en gyldig bopælsadresse og bemærker, at de

dog forudsætter, at der gives behørig frist til berigtigelse forinden der sker nægtelse af registrering eller afregistrering.

Kommentar

Gennem de sidste år har Erhvervsstyrelsen fået flere og bedre muligheder for at validere oplysninger om personer, der skal registreres i henhold til loven. Det er derfor fundet nødvendigt, at det fremgår klart af loven, hvilke muligheder Erhvervsstyrelsen har for at kontrollere personer, der skal eller er blevet registreret i henhold loven, ligesom der også etableres hjemmel til at foretage kontroller af personer, som der ikke er hjemmel til at kontrollere i dag.

Kontrollen vil her som på andre områder som udgangspunkt være risiko-baseret og målrettet de selskaber, hvor der er tvivl om en persons identitet. Ved udnyttelsen af bestemmelserne om personers identitet, skal Erhvervsstyrelsen påse de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder proportionalitetsprincippet, og vil derfor skulle foretage en hensynsafvejning. Dette tydeliggøres i bemærkningerne til bestemmelsen.

Ved nægtelse af registrering eller afregistrering, er det Erhvervsstyrelsens praksis at give mulighed for at berigtige ukorrekte oplysninger, såfremt det er muligt. Dette agtes ikke ændret med lovforslaget og tydeliggøres i lov-bemærkningerne.

Udgående kontrol af adresseoplysninger

Advokatrådet bemærker, at udgående kontrol efter deres opfattelse alene bør ske efter forudgående retskendelse, således at princippet i grundlovens § 72 om "særegen undtagelse" iagttages.

Dansk Industri angiver, at de støtter forslaget om, at Erhvervsstyrelsen kan foretage udgående kontrol af, om et selskab kan kontaktes på dets registrerede hjemsted, idet de dog forudsætter, at der gives behørig frist til berigtigelse forinden der sker nægtelse af registrering eller afregistrering.

Kommentar

Det er lovpligtigt, at en virksomhed skal have en hjemstedsadresse, hvorpå ledelsen eller en repræsentant herfor kan kontaktes. Det er f.eks. særlig relevant i tilfælde af, at en stævning skal forkyndes for virksomheden på dets hjemstedsadresse.

Erhvervsstyrelsen kan allerede efter gældende ret kontrollere, at selskabet kan kontaktes på adressen. Med forslaget tilvejebringes der et præcist og eksplicit hjemmelsgrundlag for, at styrelsen kan foretage en udgående og

opsøgende kontrol af lovkravet om, at selskabet kan kontaktes på hjemstedsadressen. Det bemærkes, at formålet med kontrollen alene er at få be- eller afkræftet, at der på et selskabs registrerede hjemstedsadresse er en kontaktbar ledelse eller repræsentant herfor. Kontrollen efter den foreslåede bestemmelse vil derfor ikke give mulighed for tvangsmæssigt at foretage en nærmere husundersøgelse på selskabets adresse. Bestemmelsen giver således ikke adgang til, at Erhvervsstyrelsen kan kræve at selskabet fremviser sine kontorer og lokaler eller dokumenter mv. på adressen.

Med forslaget sikres der således en udtrykkelig adgang til, at Erhvervsstyrelsen kan opsøge selskabet på dens adresse med henblik på at konstatere, om ledelsen eller en repræsentant herfor kan kontaktes, og bestemmelsen udgør således for fuldstændighedens skyld den i grundlovens § 72 krævede lovhjemmel for en myndigheds adgang til selskabets hjemstedsadresse.

Da der således ikke, for at kunne kontrollere lovkravet om kontaktbar hjemstedsadresse, er behov for adgang til privat ejendom, er der ikke tale om et tvangsindgreb, som nødvendiggør en fravigelse af grundlovens § 72. Det vurderes derfor ikke relevant at indhente en retskendelse i forbindelse med kontrollen af en virksomheds hjemstedsadresse.

Det er Erhvervsstyrelsens praksis at give mulighed for at berigtige ukorrekte oplysninger såfremt det er muligt. Dette agtes ikke ændret med lovforslaget, og tydeliggøres i lovbemærkningerne.

3.3.5. Berigtigelsesfrister

Dansk Industri gør opmærksom på, at § 23 g, stk. 2, modsætningsvist kan læses som om, at berigtigelse af mangler ved en anmeldelse eller en registrering kræver en generalforsamlings-beslutning eller en vedtagelse af selskabets centrale ledelsesorgan. Ofte vil en mangel vel kunne berigtiges ved at give yderligere oplysninger, herunder i form af dokumentation.

Dansk Industri finder, at det bør overvejes at gøre det klart, at pligten til at fastsætte en frist for berigtigelse af mangelfulde oplysninger også gælder, hvor berigtigelsen *ikke* forudsætter en beslutning fra generalforsamlingen eller det centrale ledelsesorgan. En sådan præcisering kunne eventuelt indarbejdes i § 23 b, stk. 1, der handler om styrelsens ret til at kræve de nødvendige oplysninger for at kunne påse, om loven er overholdt.

Kommentar

Der er grundlæggende forskel på om Erhvervsstyrelsen stiller krav om berigtigelse eller krav om, at der indsendes yderligere dokumentation. Berigtigelse af et anmeldt forhold kan alene ske ved beslutning fra enten generalforsamling eller det centrale ledelsesorgan. Det er Erhvervsstyrelsen,

der vurderer, om et forhold kan rettes op ved indsendelse af yderligere dokumentation eller om der er behov for berigtigelse. Reglerne, hvorefter Erhvervsstyrelsen kan kræve berigtigelse eller yderligere dokumentation, videreføres med lovforslaget, og der ses ikke at være grund til at ændre på adskillelsen af de to.

3.3.6. Krav om dokumentation for kontant indbetaling af selskabskapital

Dansk Industri kan støtte forslaget om pligt til at indsende dokumentation for kontant indbetaling af selskabskapitalen ved kapitalforhøjelser ligesom det i dag er tilfældet ved stiftelser, selvom det vil øge de administrative byrder for selskaberne. Dansk Industri opfordrer dog til, at man i den forbindelse samtidig smidiggør og ensretter reglerne for, hvem der kan erklære sig om hvad i forbindelse med forskellige former for kontantindskud i selskaber. Herved minimeres de administrative byrder forbundet med den foreslåede øgede kontrol.

Foreningen Danske Revisorer anfører, at dokumentationskravet vedr. kontant indbetalt selskabskapital alene bør gælde, hvor anmelder ikke er godkendt revisor eller advokat, eller hvor en sådan ikke har bekræftet/godkendt kapitalen i de eksisterende digitale løsninger. I de nuværende systemer kræves en teknisk/digital godkendelse fra godkendt revisor eller advokat for kapitalens tilstedeværelse, som efter Foreningen Danske Revisorers vurdering må anses for tilstrækkelig. Hvor forslaget alligevel gennemføres, at det centralt for de fremtidige registreringer at bemærke, at flere kontante indskud på indskudstidspunktet vil være registreret på en bankkonto lydende i selskabets navn, men registreret med en CPR-nummer tilknytning til stifteren, idet banken ikke ved stiftelsen kan tilknytte kontoen til et endnu ikke tildelt CVR-nummer. Ved gennemførelse af forslaget, skal styrelsens digitale systemer kunne acceptere denne midlertidige løsning.

Kommentar

De nærmere regler om dokumentation for kontant indbetaling af selskabskapitalen ved stiftelse følger af anmeldelsesbekendtgørelsen. Herefter kan der som dokumentation for kontant indbetaling af selskabskapital anvendes følgende:

- 1) Bankbilag, der viser, at kapitalen inklusiv evt. overkurs er indsat på en konto tilhørende kapital-selskabet under stiftelse. Udskrift fra netbank udgør ikke tilstrækkelig dokumentation.*
- 2) Udtog af advokats klientkonto, hvoraf det fremgår, at kapitalen er bogført i en advokats bogholderi på det pågældende kapital-selskab under stiftelse.*
- 3) Erklæring fra en advokat om, at kapitalen er indsat på advokatens bankkonto eller klientkonto tilhørende kapital-selskabet.*

- 4) Erklæring fra en godkendt revisor om, at kapitalen er indsat på en bankkonto tilhørende selskabet eller foreligger som kassebeholdning.

Baggrunden for forskellen mellem revisor og advokat, kan til dels begrundes med, at der findes særlige lovregler for revisors uafhængighed ved afgivelsen af erklæringer i henhold til lovgivningen, som ikke genfindes for advokater.

Erhvervsstyrelsen vil i forbindelse med implementeringen af forslaget skulle ændre anmeldelsesbekendtgørelsen for at fastsætte nærmere regler om dokumentationen for kontant indbetaling af selskabskapital ved kapitalforhøjelser og vil i den forbindelse inddrage de interessenter, der har haft bemærkninger til dette spørgsmål.

Implementeringen af reglerne i registreringsløsningen forventes at ske ved at indføre den løsning, der i dag anvendes ved stiftelser for kapitalforhøjelser. Revisor og advokat vil således på samme måde som ved stiftelser, kunne godkende indbetaling af kapitalen digitalt.

3.3.7. Registreringsnægtelse ved tvivl om oplysningers rigtighed

Advokatrådet finder, at forslagene om, at Erhvervsstyrelsen kan træffe beslutning om, at registreringer ikke kan finde sted, hvis der er tvivl om lovligheden af et forhold, af retssikkerhedsmæssige grunde bør ændres til, at der skal foreligge "væsentlig begrundet" tvivl. Det samme mener Advokatrådet i forhold til bestemmelserne om, at Erhvervsstyrelsen kan afvise at registrere eller afregistrere en person, såfremt der er tvivl om, hvorvidt et medlem af ledelsen faktisk udøver ledelsen.

Kommentar

For så vidt angår forslaget om, at Erhvervsstyrelsen ved tvivl om lovligheden af et forhold, kan beslutte, at registreringer ikke kan finde sted, bemærkes det, at det er tale om en videreførelse af gældende ret. Det synes uhensigtsmæssigt at kvalificere graden af tvivl, og det bemærkes, at Erhvervsstyrelsen vil skulle følge de gældende forvaltningsretlige regler, herunder proportionalitetsprincippet, og kravet om, at en afgørelse skal ledsages af en begrundelse. Erhvervsstyrelsen skal således kunne begrunde en afgørelse om f.eks. at nægte registrering af en person, hvorfor der allerede gælder et krav om at tvivlen kan begrundes. Herudover bemærkes det, at afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen om registreringsnægtelse kan indbringes for Erhvervsankenævnet, og at Erhvervsstyrelsen vil sikre at styrelsens praksis følger nævnets afgørelser. Bestemmelserne findes således tilstrækkelige, og giver ikke anledning til ændringer.

3.3.8. Klageadgang efter erhvervsvirksomhedsloven

Advokatrådet finder, at der af retssikkerhedsmæssige grunde ikke skal indføres begrænsninger i klageadgangen jf. forslagene i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder § 23 a og 23 b, som derfor bør udgå.

Kommentar

På baggrund af bemærkningerne er man blevet opmærksom på, at der efter den gældende erhvervsvirksomhedslov er mulighed for at klage over fristen for berigtigelse af et ulovligt forhold forinden sletning eller tvangsopløsning, hvilket ikke er muligt efter selskabsloven.

Det vurderes, at det er mest hensigtsmæssigt med en ensartet retstilstand i forhold til klageadgang mellem selskabsloven og erhvervsvirksomhedsloven. Derfor foretages visse tilpasninger af bestemmelsen om klageadgang i erhvervsvirksomhedsloven i overensstemmelse med hvad der gælder efter selskabsloven. For virksomheder med begrænset ansvar betyder det, at fristen for berigtigelse af et forhold, som kan medføre tvangsopløsning ikke kan indbringes for Erhvervsankenævnet. For interessentskaber og kommanditselskaber betyder det, at fristen for berigtigelse af et forhold, der kan medføre sletning af et interessentskab eller kommanditselskab, eller beslutningen om sletning ikke kan indbringes for Erhvervsankenævnet. Det fremgår imidlertid fejlagtigt af lovbemærkningerne, at der er tale om en videreførelse af gældende ret, hvilket vil blive rettet. Det forhold, at en klage ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed, afskærer ikke adgangen for at få afprøvet retmæssigheden af en afgørelse ved domstolene. Der foretages derfor en tilretning af forslaget til lovbestemmelsen og bemærkningerne hertil.

3.4. Bemærkninger til ændring af revisorloven

3.4.1. Rådgivning om hvidvask

Dansk Erhverv bakker helhjertet op om kampen mod hvidvask, som erhvervslivet som helhed og ikke kun finansielle institutioner og revisor bør have fokus på, men det forekommer tvivlsomt at indføre rådgivningsbegrebet i denne sammenhæng.

Således stiller Dansk Erhverv sig tvivlende over for dels nødvendigheden af denne tilføjelse om revisors rådgivning om pligter efter hvidvaskloven, dels den noget uklare rækkevidde af dette nye, udvidede ansvarsområde.

At udvide revisors ansvar i forhold til bekæmpelse af hvidvask flugter i øvrigt ikke med revisors eksisterende ansvarsområder, som i øvrigt ikke omfatter rådgivning og andet, der ikke har med revisors afgivelse af erklæringer at gøre.

Erhvervsstyrelsen bør overveje, om ikke det vil være tilstrækkeligt dækkende at indføre første led af forslaget, dvs. revisors pligter i henhold til hvidvaskloven og ikke også eventuel rådgivning i forbindelse hermed.

FSR – danske revisorer anfører, at foreningen ikke er enig i, at Undersøgelsesinstituttets og Revisornævnets kompetence udstrækkes til også at omfatte tilfælde, hvor revisor er rådgiver, således som det er foreslået i forhold til hvidvask, jf. forslag til ny § 1, stk. 4, i revisorloven. Forslaget er retssikkerhedsmæssig betænkeligt og uden proportioner og er desuden en overimplementering af EU's revisionsdirektiv og forordning.

Foreningen er naturligvis på det rene med, at revisorerne med den særlige rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant skal medvirke til at forebygge og forhindre, at der sker ulovligheder som f.eks. hvidvask. Det vil imidlertid være en negativ forskelsbehandling af revisorer i forhold til andre rådgivere at underlægge revisorbranchen særlige restriktioner. Det vil være konkurrenceforvridende, hvis revisorer ikke har et "level playing field" i forhold til andre professionelle rådgivere, når de konkurrerer med andre rådgivere om for eksempel skatterådgivning og erhvervsrådgivning generelt. Der er konstateret langt flere problemer med overholdelse af hvidvaskloven hos andre end revisorer i branchekategorien *Bogføring, revision, skatterådgivning*. Det foreliggende udkast giver ikke nogen hjemler eller øget kontrol med disse firmaer, hvad der er kritisabelt, når formålet med kontrolpakken ifølge udkastet er bekæmpelse af økonomisk svindel. Det kan i den forbindelse bemærkes, at revisorerne kun udgør ca. 1/8 af de virksomheder, som skal registreres i hvidvaskregistret.

Hvis rådgivning skal omfattes af revisorloven, antages det, at der med rådgivning menes direkte rådgivning vedrørende hvidvaskforhold og ikke blot som følge af en generel dialog om hvidvask i forbindelse med revisionen eller i forbindelse med rapportering af forhold under revisionen. Der må i givet fald skulle angives krav og normer for revisors rådgivning som grundlag for evt. kontrol. Dette bør præciseres i loven.

Der bør tilføres Erhvervsstyrelsen ressourcer, kompetencer og praktisk erfaring på hvidvaskområdet, som dels gør det muligt at gennemføre og afslutte en kontrol inden for en rimelig tidshorisont, f.eks. 3 måneder, og dels kan rådgive om og udarbejde retningslinjer, f.eks. i relation til hvilke ydelser, revisorer leverer, som ikke er omfattet af hvidvasklovens krav om identitetsoplysninger/kundekendskabsprocedurer.

Kommentar

Revisor indtager som offentlighedens tillidsrepræsentant en særlig rolle og bør derfor i denne rolle medvirke til at forebygge og forhindre, at der sker hvidvaskning af kriminelt udbytte, finansiering af terrorisme eller anden form for finansiel kriminalitet.

Lovforslaget giver mulighed for at indbringe en revisor og en revisionsvirksomhed for Revisornævnet for de pågældendes tilsidesættelse af forpligtelser efter hvidvaskloven f.eks. lovens kapitel 3 om kundekendskabsprocedurer eller kapitel 4 om undersøgelses-, noterings-, underretnings-

og opbevaringspligt. Samtidig vil en revisor og en revisionsvirksomhed kunne indbringes for nævnet for rådgivning af kunder i strid med kundens forpligtelser efter hvidvaskloven. Revisorer bærer som offentlighedens tillidsrepræsentant et stort ansvar for at yde saglig og forsvarlig rådgivning til deres kunder og på den måde medvirke til at forebygge og forhindre, at der sker hvidvask og finansiering af terrorisme. Andre professionelle rådgivere indtager ikke samme rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant.

Med hensyn til spørgsmålet om forholdet til EU-retten er det vurderingen, at der er tale om en national regel. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 8.

Hvorvidt der i det enkelte tilfælde er tale om egentlig rådgivning eller blot drøftelse eller dialog med en kunde vil bero på en vurdering af de konkrete omstændigheder og hvilke faktiske forhold, der kan lægges til grund.

Revisornævnets formand og næstformand skal være dommer. Revisornævnet anvender ved behandlingen af klager grundlæggende principper i retsplejeloven og straffeloven, der sikrer en indklaget revisor eller revisionsvirksomhed disses retssikkerhed.

3.4.2. Forpligtelser for netværket

Dansk Erhverv finder umiddelbart, at den foreslåede hjemmel forekommer relativt vidtrækkende, da dette også må gælde på tværs af landegrænser. Selv hvis der er tale om rent nationale netværk, bør Erhvervsstyrelsen allerede i dag have adgang til al den information, der er nødvendig som led i en igangværende kvalitetskontrol. Er dette, mod forventning, ikke tilfældet, når det gælder danske revisionsvirksomheder inden for samme netværk, bør dette naturligvis præciseres.

Til gengæld forekommer det grænseoverskridende element umiddelbart overflødigt og vidtgående, når der henses til de eksisterende internationale regler, herunder inden for EU, allerede regulerer grænseoverskridende kontrolsamarbejde de nationale myndigheder imellem. Igen bør Erhvervsstyrelsen nøje overveje behovet for og proportionaliteten i denne yderligere kontrolhjemmel.

Når det er sagt, forudsættes det, at revisionsvirksomhederne allerede i dag stiller alle nødvendige oplysninger til rådighed i forbindelse med kvalitetskontroller m.v.

FSR – danske revisorer anfører, at det forekommer betænkeligt, at en revisionsvirksomhed kan blive omfattet af en kontrol som følge af en anden revisionsvirksomheds handlinger eller undladelser, som den første revisionsvirksomhed hverken har kendskab til eller indflydelse på.

Erhvervsstyrelsen har i øvrigt allerede adgang til relevante oplysninger hos det danske revisionsfirma, hvor man udfører kontrol, idet den kontrollerede virksomhed selv i medfør af revisionsstandarderne vil have relevant materiale.

Erhvervsstyrelsen tillader ikke, at der udleveres tilsvarende dokumentation fra danske revisionsfirmaer til udenlandske myndigheder uden for EU, f.eks. de amerikanske tilsynsmyndigheder, og det må anses for tvivlsomt om vedtagelsen af en sådan bestemmelse i dansk lovgivning på nogen måde kan være bindende for udenlandske netværksfirmaer. Udveksling af oplysninger mellem kontrolmyndigheder inden for EU er reguleret allerede.

Forslaget til bestemmelsen rejser spørgsmål om, hvordan man vil håndhæve kravet over for relevante udenlandske (ikke EU) netværksvirksomheder?

Kommentar

Revisorforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 537/2014), som trådte i kraft den 17. juni 2016, skærpede kravene til levering af ikke-revisionsydelser til revisionskunder af interesse for offentligheden. Dvs. børsnoterede virksomheder, penge- og realkreditinstitutter samt forsikringselskaber. De skærpede regler gælder ikke kun for revisionsvirksomheden og revisor, der udfører den lovpligtige revision, men også for virksomheder, der tilhører samme netværk som revisionsvirksomheden.

Erhvervsstyrelsen har i dag i forbindelse med en kvalitetskontrol kun adgang til oplysninger hos den revisionsvirksomhed og revisor, der er genstand for kvalitetskontrollen, herunder levering af ikke-revisionsydelser til en revisionskunde.

Forslaget sikrer, at Erhvervsstyrelsen også har adgang til de nødvendige oplysninger til at håndhæve bestemmelsen i de tilfælde, hvor ikke-revisionsydelser er leveret fra andre virksomheder, der tilhører samme netværk som den kontrollerede revisionsvirksomhed.

Bestemmelsen gælder for danske virksomheder, der tilhører samme netværk, som revisionsvirksomheden. Når det drejer sig om udenlandske netværksvirksomheder, der opererer i Danmark, vil indhentning af oplysninger ske i samarbejde med revisortilsynsmyndighederne i de respektive lande inden for rammerne for internationalt samarbejde, der er fastsat i revisorforordningen.

3.4.3. Offentliggørelse af igangværende § 37-undersøgelse

Dansk Erhverv forholder sig kritisk over for forslaget om at bemyndige Erhvervsstyrelsen til at offentliggøre identiteten på en revisor, som er omfattet af en § 37-undersøgelse, medmindre offentliggørelsen af identiteten vil være en alvorlig trussel mod de finansielle markeders stabilitet eller en igangværende strafferetlig efterforskning m.v.

Behovet for at kunne offentliggøre en aktiv kontrolindsats/undersøgelse af forhold, som forekommer uregelmæssige, særligt i sager med stor offentlig bevågenhed, er som udgangspunkt fuldt ud forståeligt, men er samtidig ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt betænkeligt.

En igangsat undersøgelse er netop kun igangsat og dermed hverken afsluttet eller konkluderende, hvilket alt andet lige vil føre til en måske unødvendig mistænkeliggørelse af revisor, der kan vise sig at være mere eller mindre ubegrundet.

Her finder Dansk Erhverv, at hensynene bag retssikkerheden bør veje tungere end offentlighedens appetit på information om igangværende og ikke afsluttede kontrolsager.

FSR – danske revisorer har forståelse for, at styrelsen kan have behov for at med-dele til offentligheden, at man i anledning af en given offentligt omtalt sag, kan have behov for at signalere, at styrelsen har iværksat en undersøgelse. Hvis man også i den forbindelse offentliggør navnet på en konkret revisor, fremstår det som en alvorlig anklage mod den pågældende person. Indledning af en undersøgelse kan jo vise, at der ikke er grundlag for kritik, og man kan i retssager få nedlagt navneforbud, hvis det vurderes skadeligt for den enkelte person. FSR – danske revisorer finder det ikke proportionalt, hvis styrelsen blot ved indledning af en undersøgelse omtaler navne på revisorer, som der evt. kan rejses kritik imod.

Advokatrådet finder, at forslaget til revisorlovens § 47 b, stk. 2 af retssikkerhedsmæssige grunde bør begrænses i de tilfælde, hvor det vil være til betydelig skade for den, der er omfattet af undersøgelsen.

Kommentar

Erhvervsstyrelsens offentliggørelse, jf. revisorlovens § 47 b, stk. 1, af iværksættelse af en undersøgelse vil typisk ske, hvor undersøgelsen iværksættes på baggrund af offentlig omtale af en bestemt virksomheds regnskabsforhold, og Erhvervsstyrelsen vurderer, at offentliggørelsen vil være i samfundets interesse.

Ved offentliggørelsen vil det tydeligt fremgå, at der alene er tale om en undersøgelse, og efterfølgende vil resultatet af undersøgelsen blive offentliggjort, herunder også hvis der ikke findes grundlag for kritik af revisors arbejde. Når iværksættelsen af en undersøgelse har været offentliggjort, er

det Erhvervsstyrelsens faste praksis at offentliggøre resultatet af undersøgelsen. Dette tilgodeser virksomhedens såvel som revisors og revisionsvirksomhedens interesser.

Det vurderes, at i sager hvor der er en betydelig offentlig interesse, fx på grund af de berørte virksomheders størrelse, må revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant tåle en øget offentlighed.

Det fremgår udtrykkeligt af den foreslåede bestemmelse, at offentliggørelse af identiteten på den, som er omfattet af undersøgelsen, ikke kan ske, hvis en offentliggørelse vil udgøre en alvorlig trussel mod de finansielle markeders stabilitet, eller en igangværende strafferetlig efterforskning, eller offentliggørelsen vil forvolde uforholdsmæssig stor skade.

3.4.4. Offentliggørelse af navne i Revisornævnskendelser

FSR – danske revisorer var allerede i 2016 ved ændringen af revisorloven imod den fulde anonymisering, som den daværende regering indførte. Derfor støtter foreningen øget transparens om sagerne i nævnet. Imidlertid var hensigten bag ændringerne i revisorlovens sanktionssystem i 2016, at mindre alvorlige forseelser skulle behandles mere proportionalt, og at alvorlige overtrædelser skulle straffes hårdere. På den baggrund er det f.eks. blevet nemmere at fratage godkendte revisorer beskikkelsen. I overensstemmelse hermed bør kravet om offentliggørelse af navne i Revisornævnets kendelser kun skulle ske for de alvorligere overtrædelser og der bør være en beløbsgrænse. Beløbsgrænsen kunne passende være bøder på mere end 25.000 kr., idet sådanne sager i princippet ikke burde være indbragt for Revisornævnet jf. lovbemærkningerne fra 2016, ligesom kendelser, som kun giver anledning til påtaler og advarsler, bør anonymiseres. Det samme bør gælde kendelser, hvor revisor får medhold.

Foreningen Danske Revisorer er ikke enig i, at en generel offentliggørelse af revisors identitet ved kendelser i Revisornævnet fremmer regnskabsbrugernes vurdering af revisor, idet en kendelse kan være udtryk for et enkeltstående tilfælde. En åbenhed (offentliggørelsespolitik) som anført i forslaget får derfor hurtigt en utilsigtet negativ virkning for såvel den udstillede revisor som branchen generelt. FDR anbefaler derfor, at dette forhold tilpasses, således at der alene sker identitetsoffentliggørelse ved gentagelsestilfælde eller subsidiært alene ved kendelser med bøde på over kr. 50.000 og/eller frakendelsessager.

Kommentar

Ved ændringen af revisorloven i 2016 blev praksis for Erhvervsstyrelsens indbringelse af sager for Revisornævnet ændret, således at mindre alvorlige sager ikke længere indbringes for nævnet. Som mindre alvorlige sager anses herefter sager, hvor en disciplinær bøde i første gangs tilfælde vurderes ikke at ville overstige 25.000 kr. Ved lovændringen blev samtidig

udnyttet en option i EU-retten, så identiteten på fysiske personer og enkeltmandsvirksomheder ikke længere offentliggøres, medmindre der er tale om frakendelse af en revisors godkendelse eller nedlæggelse af et midlertidigt forbud mod revisors udførelse af revision og udøvelse af visse funktioner i en revisionsvirksomhed.

Da der som udgangspunkt således ikke længere pålægges bøder på under 25.000 kr., idet der af Erhvervsstyrelsen alene indbringes sager for Revisornævnet, hvor revisors forseelse anses for alvorlig og dermed udløser en bøde på mindst 25.000 kr., bør revisors navn i alle tilfælde fremgå ved offentliggørelsen af nævnets fældende kendelser. Undtagelse herfra vil kun kunne ske, hvor offentliggørelsen af den fysiske persons identitet vil være en alvorlig trussel mod de finansielle markeders stabilitet, en igangværende strafferetlig efterforskning, eller hvor offentliggørelse vil forvolde uforholdsmæssig stor skade for den pågældende.

I tilfælde, hvor Revisornævnet ikke pålægger den indklagede revisor en bøde, men alene finder grundlag for at tildele pågældende en advarsel, hvilket f.eks. kan være tilfældet, hvor Revisornævnet lægger en anden bevurdering til grund end den, som Erhvervsstyrelsen foretog ved sagens indbringelse, er der ikke samme grund til at offentliggøre en fysisk persons navn.

På denne baggrund vil lovforslaget blive ændret, så der ikke kan ske offentliggørelse af en fysisk persons navn i tilfælde, hvor Revisornævnet tildele den pågældende en advarsel.

3.4.5. Orientering til revisionskunder om resultatet af kvalitetskontrollen

Dansk Industri kan tilslutte sig formålet med de ovennævnte forslag. Det er vigtigt, at revisionskunder bliver orienteret om sager, der har betydning for revisionen af kunden og tilliden til selskabets revisor. Det skal bemærkes, at en kvalitetskontrol, der er gennemført uden bemærkninger eller anmærkninger, også er relevant for kunderne, idet dette må anses som et positivt kvalitetsstempel og øge tilliden til den pågældende revisor og revisionsvirksomhed.

FSR – danske revisorer anfører, at den foreslåede bestemmelse om revisors pligt til at orientere kunder om resultatet af kvalitetskontrollen er en overimplementering af EU-kravene. Resultatet af Erhvervsstyrelsens kvalitetskontrol skal allerede offentliggøres på styrelsens hjemmeside og er dermed offentlig tilgængelig. Desuden skal revisionsvirksomheden omtale den offentlige kvalitetskontrol i sin gennemsigthedsrapport, som offentliggøres på revisionsvirksomhedens hjemmeside.

Revisionsudvalg er i forvejen underlagt et krav i RVL § 31, stk. 3, nr. 4: *“at overvåge den lovpligtige revision af årsregnskabet m.v., idet der tages hensyn til resultatet af seneste kvalitetskontrol af revisionsvirksomheden”*.

Forslaget vil skabe klarhed om, hvem der har ansvar for at sikre, at revisionsudvalget gør sig bekendt med resultatet af en kvalitetskontrol i medfør af §35 a. Styrelsen offentliggør det, som i medfør af EU-direktiver og forordning skal offentliggøres, og revisionsudvalgene har pligt til at gøre sig bekendt hermed. Det er klare bestemmelser, som ikke må udvandes ved at vedtage yderligere og uklare bestemmelser. Hvis der skal informeres om mere til offentligheden, må der vedtages klare regler herom.

Det vil naturligvis være god service, at revisor og revisionsvirksomheden hjælper et revisionsudvalg med at holde sig orienteret, men opgave og ansvarsfordelingen bør holdes klar.

Kravet om at skulle informere alle revisionskunders revisionsudvalg inden for fire uger virker i øvrigt ude af proportion. Det er revisionsvirksomhedernes erfaring, at revisionsudvalgene i praksis efterspørger denne information. På den baggrund er der tale om indførelse af et ekstra krav, som ikke tjener noget selvstændigt formål. Der er sædvanligvis kvartalsmøder i revisionsudvalg i de virksomheder, som udarbejder delårsrapporter, og revisor kommunikerer relevante forhold til sådanne møder, herunder om kvalitet.

Kommentar

Revisionsudvalgene eller de organer, der varetager en tilsvarende funktion i virksomheder af interesse for offentligheden, har efter de gældende regler pligt til at overvåge den lovpligtige revision under hensyntagen til den seneste kvalitetskontrol.

Forslaget sikrer, at revisionsudvalgene mv. får adgang til de nødvendige oplysninger til brug for varetagelsen af denne opgave, herunder oplysninger om resultatet af kontrollen af revisionen af den pågældende virksomhed.

Revisionsudvalgets pligter er en gennemførelse af bestemmelser i revisordirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF som ændret ved direktiv 2014/56/EU), som er et minimumsdirektiv. Bestemmelsen vurderes derfor at ligge inden for krav, der har sammenhæng med regler i direktivet.

Forslaget berører ikke revisionsudvalgets ansvar for at opfylde dets forpligtelser efter revisorloven, men har alene til formål at sikre, at revisionsudvalgene får adgang til de oplysninger, der er nødvendige for at efterleve det lovkrav, som det er underlagt.

Fristen på 4 uger er fastsat under hensyn til, at revisionsudvalget snarest får adgang til oplysninger, der eventuelt kræver en reaktion fra revisionsudvalgets side, der ikke nødvendigvis kan afvente et kommende planlagt møde.

Med hensyn til spørgsmålet om overimplementering henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 8.

3.4.6. Orientering til revisionskunder om udfaldet af en revisornævnssag

FSR – danske revisorer anfører, at den foreslåede bestemmelse om revisors pligt til at orientere kunder om udfaldet af en revisornævnssag skaber uklarhed om ansvar, indhold, tidsfrister og er en overimplementering af EU-direktiv og forordning.

Erfaringen viser i øvrigt, at resultatet af en kvalitetskontrol kan være meget lang tid undervejs. Således er f.eks. ikke alle kvalitetskontROLSager, der blev påbegyndt i 2017 her ved udgangen af 2019 afgjort. Hvis en kvalitetskontROLSag ender med en undersøgelsessag, tager denne også tid ligesom en evt. efterfølgende Revisornævnssag erfaringsmæssigt kan tage tid. Der kan således gå en hel del år fra, at en kvalitetskontrol påbegyndes, til en sag afgøres i Revisornævnet. Det virker ude af proportioner og formålsløst, at en revisor skal orientere en – evt. tidligere – kunde, om en kendelse i en sag, som kan ligge mange år tilbage.

Fastholdes forslaget, bør der indføres en tidsmæssig begrænsning i kravet om, at en revisionsvirksomhed skal orientere en virksomhed om resultatet af en Revisor-nævnssag, i hver fald i de tilfælde, hvor virksomheden ikke længere er kunde i revisionsvirksomheden. En sådan grænse kunne f.eks. være 5 år fra kvalitetskontrollen påbegyndelse.

Foreningen Danske Revisorer er enige i, at en revisionskunde kan have interesse i at modtage information om, at revisor er ikendt en administrativ sanktion i forbindelse med en sag, der involverer den aktuelle virksomhed/kunde. Der vil dog også være et betydeligt antal forhold og kunderelationer, hvor en information herom kan skabe en unødvendig usikkerhed – hvor kunden i høj grad er fokuseret på korrekt skatte- og moms-mæssig behandling, hvor interessen for korrekt udført revision, afgivet erklæring eller andet er af mindre betydning for den aktuelle virksomhed/kunde, kombineret med, at antallet af eksterne interessenter er begrænsede. Sådanne forhold vil i høj grad være gældende for mindre virksomheder. Foreningen anbefaler derfor, at der indføres en kvantitativ grænse for, hvornår styrelsen skal/kan give meddelelse direkte til den aktuelle revisionskunde.

Kommentar

Det anses for vigtigt, at en revisors kunde orienteres om, at Revisornævnet har fundet kundens revisor skyldig i et forhold mellem revisor og dennes kunde, f.eks. fejl ved udførelsen af revisionen af kundens årsregnskab, hvor bestemmelser i årsregnskabsloven er anvendt fejlagtigt. Derfor bør der være en pligt for revisor til at orientere sin kunde, herunder en tidligere kunde om indholdet af Revisornævnets kendelse, og uanset at Revisornævnet har udmålt en mindre bøde eller alene tildelt en advarsel, og uanset at der kan være forløbet en vis periode, siden revisor afgav påtegning på kundens årsregnskab. Den foreslåede orienteringspligt for en revisor angår orientering af en kunde, hvor nævnet har anset revisor skyldig i et forhold mellem revisor og kunden, f.eks. fejl ved udførelsen af revisionen af kundens årsregnskab.

Det bemærkes, at en indbringelse af en klage for Revisornævnet ikke blot kan have baggrund i en kvalitetskontrol, men også af en undersøgelsessag efter revisorlovens § 37 eller i en klage fra en tredjemand med en retlig interesse.

3.4.7. Afbrydelse af forældelse

Foreningen Danske Revisorer bifalder ikke oplægget til at udvide adgangen til afbrydelse af de eksisterende forældelsesregler pt. på 5 år. Det er Foreningen Danske Revisorerers opfattelse, at revisorerers retstilstand forringes betydeligt med det fremsatte forslag og samtidig vil kunne kræve, at revisor opbevarer materialer vedr. kunde-sager – herunder potentielt på op-hørte kunder – som strider imod revisionsvirksomhedernes egne op-bevaringspolitikker, ISQC1, ISA 200-230 samt databeskyttelsesreguleringen, idet opbevaringsperioden da vil gå udover de i databeskyttelsesloven anførte perioder. Foreningen Danske Revisorer vurderer yderligere ikke, at behovet for afbrydelse af forældelsesfristerne – eller generelt behov for udvidede forældelsesfrister – skulle være mere oplagt eller nødvendigt for revisorer fremfor andre rådgivere, f.eks. advokater (hvor forældelsesfristen for indbringelse for Advokatnævnet kun er 1 år efter den indbragte forsel-se er observeret).

Kommentar

Den gældende forældelsesfrist på 5 år for indbringelse af sager for Revisornævnet har vist sig at give udfordringer i store, komplicerede kontrol-sager i tilfælde, hvor Erhvervsstyrelsen igangsætter en undersøgelse på et tidspunkt, der ligger tæt på udløbet af fristen på 5 år. En undersøgelse indebærer et omfattende arbejde med at fremfinde og vurdere relevante dokumenter til belysning af sagen. Styrelsen kan under tiden have svært ved at gennemføre og afslutte undersøgelsen tids nok til, at en eventuel klage kan indgives til nævnet inden udløbet af forældelsesfristen. Forinden indgivelse af klagen skal styrelsen således efter de almindelige forvaltningsretlige regler fortage en eller flere høringer.

Forældelsesfristen foreslås ændret, så fristen afbrydes ved Erhvervsstyrelsens meddelelse til den pågældende om igangsættelse af en undersøgelse. Endvidere foreslås en revisionsvirksomheds og en revisors opbevaringspligt vedrørende arbejdspapirer mv. ændret. Den foreslåede ordning svarer til, at forældelsesfristen i straffesager afbrydes, når der rejses sigtelse, jf. straffelovens § 94, stk. 5.

Der er tale om en lovændring i samfundets interesse, hvorfor ændringen ikke er i strid med databeskyttelsesreglerne, ligesom revisionsstandarder må vige for en lov.

3.5. Bemærkninger til indførelse af gebyr for Erhvervsstyrelsens hvidvasktilsyn med godkendte revisorer og revisionsvirksomheder

Foreningen Danske Revisorer henstiller til, at forslaget om indførelse af gebyr for hvidvasktilsyn med godkendte revisorer ikke gennemføres, da godkendte revisorer allerede er underlagt kontrolaktiviteter efter hvidvaskloven og derudover er pålagt gebyrer til finansiering af Revisornævnet og kvalitetskontrol efter revisorloven. Endnu et gebyr anses som yderligere byrder, der vil blive overført helt eller delvist til revisionskunderne, hvilket vil forringe erhvervslivets generelle konkurrenceevne.

Derudover finder Foreningen Danske Revisorer det problematisk, at gebyret pålægges den enkelte, godkendte revisor og anfører, at det ikke ses for andre brancher og således er i strid med almindelig retspraksis.

Foreningen Danske Revisorer foreslår, at gebyret, fremfor at blive opkrævet hos den enkelte godkendte revisor, opkræves hos revisionsvirksomheder efter antal tilknyttede, godkendte revisorer pr. hvert års 1. januar. Dette svarer til opkrævningsmetoden for de øvrige gebyrer for revisionsbranchen.

FSR – danske revisorer bakker op om indsatsen mod hvidvask, men er skeptiske i forhold til indførelse af et gebyr for hvidvasktilsynet med revisionsbranchen. Foreningen mener, at indsatsen er rettet mod den forkerte branche, at gebyrets størrelse er uforholdsmæssigt højt, og at der mangler retssikkerhed for gennemførelse af tilsynet.

FSR – danske revisorer er uforstående over for, at ikke-godkendte revisorer, bogføringsvirksomheder, virksomhedsoprettere mv. slipper for gebyr. Som løsning foreslås en udvidelse af beskyttelsen i revisorlovens § 13 således, at ordene ”revision” og ”revisor” samt sammensætninger hermed kun må indgå i navnet på godkendte revisionsvirksomheder. Derudover foreslås det, at der bliver udført en analyse af selskaber og deres risikoeksponering for hvidvask.

FSR – danske revisorer anser gebyrets størrelse for højt sammenlignet med kvalitetskontrollen, der gennemføres efter revisorloven. Det foreslås derfor, at ordningen evalueres ved udgangen af 2023 samt, at der løbende rapporteres om time- og ressourceforbrug.

Udførelsen af kvalitetskontrol efter revisorloven er underlagt retningslinjer for, hvordan kontrollen skal udføres, og der efterlyses lignende regelbaserede retningslinjer for hvidvaskkontrollen for at sikre bl.a. hurtigere tilsyn samt af hensyn til retssikkerheden. Derudover efterlyses vejledning målrettet branchen.

FSR – danske revisorer påpeger, at de øvrige gebyrer for revisionsbranchen opkræves via revisionsvirksomhederne og savner argumenter for opkrævning hos den enkelte revisor. Hvis opkrævningsmetoden ændres fra opkrævning hos den enkelte, godkendte revisor til opkrævning hos revisionsvirksomhederne, bør det sikres, at der ikke opkræves gebyr hos ikke-aktive revisionsvirksomheder.

Kommentar

Det er i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 2020 besluttet at styrke Erhvervsstyrelsens hvidvasktilsyn. Styrkelsen af Erhvervsstyrelsens hvidvasktilsyn indeholder bl.a. et intensiveret tilsyn med godkendte revisorer og revisionsvirksomheder, men også med Erhvervsstyrelsens øvrige tilsynspopulation, herunder ejendomsmæglere, bogholdere, skatterådgivere m.fl. Samtidig blev det vedtaget at indføre en gebyrordning for tilsynet med godkendte revisorer og godkendte ejendomsmæglere. Det således at disse aktører betaler for deres eget hvidvasktilsyn.

Godkendte revisorer og godkendte ejendomsmæglere er erhverv, som indtager en særligt betroet funktion og som følge heraf kræver en godkendelse. Begge erhverv kræver en godkendelse fra Erhvervsstyrelsen for at kunne udføre deres hverv. Der er praksis for, at virksomheder og personer, som har fået en godkendelse, finansierer deres eget hvidvasktilsyn. Det gælder advokater, spiludbydere og finansielle virksomheder. Derfor bør godkendte revisorer og ejendomsmæglere på linje med andre virksomheder og personer med en godkendelse finansiere hvidvasktilsynet på deres eget område.

I forhold til forslaget om at gennemføre en analyse på Erhvervsstyrelsens område af selskaber og deres risikoeksponering for hvidvask, skal det bemærkes, at Erhvervsstyrelsen fører et risikobaseret tilsyn og således allerede sætter ind, hvor risikoen er vurderet størst. Hvidvasktilsynet opnår løbende viden om selskaber og deres risikoeksponering bl.a. på baggrund af erfaringer fra styrelsens øvrige kontrolområder, herunder selskabs- og regnskabskontrollen. Henset til at Erhvervsstyrelsen løbende foretager en vurdering af, hvor risikoeksponeringen for hvidvask er størst, vurderes det

ikke nødvendigt at foretage en selvstændig analyse af selskaber og deres risikoeksponering for hvidvask.

Erhvervsstyrelsen fører desuden hvidvasktilsyn efter faste interne retningslinjer som sikrer korrekt, ensartet og effektiv gennemførelse af tilsyn.

Fsva. vejledning af revisionsbranchen har Erhvervsstyrelsen desuden i 2019 bl.a. offentliggjort vejledende materiale på Erhvervsstyrelsens hjemmeside, hvor styrelsen adresserer de oftest stillede spørgsmål. Visse af emnerne er særligt målrettet revisionsbranchen. Derudover deltager Erhvervsstyrelsens hvidvasktilsyn som oplægsholdere ved seminarer o. lign. afholdt af brancheorganisationer og virksomheder og underviser på efteruddannelse af godkendte revisorer. Erhvervsstyrelsen har også formidlet udgivelsen af nye vejledninger fra Financial Action Task Force (FATF) målrettet bl.a. bogholdere, revisorer og udbydere af tjenesteydelser til virksomheder. Det er sket via målrettede kampagner på LinkedIn og ved formidling via brancheorganisationers og Erhvervsstyrelsens eget nyhedsbrev. Styrkelsen af Erhvervsstyrelsens hvidvasktilsyn med FL20 indeholder bl.a. en intensiveret kommunikations- og vejledningsindsats. Erhvervsstyrelsen er i tæt dialog med relevante brancheorganisationer, herunder FSR – danske revisorer og Foreningen Danske Revisorer, for fortsat at målrette vejledningsindsatsen bedst muligt.

Fastsættelsen af gebyrets størrelse for revisorer er baseret på, hvad et gennemsnitligt tilsynsbesøg omfatter af timer til forberedelse, gennemførelse og efterbehandling. Gebyret indeholder alene udgifterne til tilsynsbesøg. Alle øvrige opgaver relateret til hvidvasktilsynet er bevillingsfinansierede. Det drejer sig bl.a. om vejledningsindsats, undervisning, internationalt arbejde, tværgående samarbejde - nationalt som internationalt, it-udvikling, lovarbejde, ministerbetjening mv. Gebyrets størrelse vurderes derfor at være passende.

Den regnskabsmæssige opfølgning på gebyret for hvidvaskkontrol med godkendte revisorer og ejendomsmæglere følger den samme procedurer som Erhvervsstyrelsens øvrige gebyrordninger. Der følges således løbende op på ordningens indtægter og udgifter. Gebyrordningens resultat vil blive afrapporteret i Erhvervsstyrelsens årsrapport. Herudover udføres der på Erhvervsministeriet område et årligt review af gebyrordninger med henblik på at sikre, at gebyrberegningen er i overensstemmelse med Budgetvejledningens regler om balance.

Både Foreningen Danske Revisorer og FSR – danske revisorer ønsker, at opkrævningsmetoden ændres fra opkrævning hos den enkelte, godkendte revisor til at ske hos godkendte revisionsvirksomheder. På den måde vil revisionsvirksomheder med mange tilknyttede godkendte revisorer skulle

betale mere end dem med få. FSR – danske revisorer foreslår i den forbindelse, at der ikke sker opkrævningen hos ikke-aktive revisionsvirksomheder, dvs. holdingvirksomheder, hvilket foreslås imødekommet.

Forslaget fra FSR – danske revisorer om at beskytte ”revision” og ”revisor” i navnet på revisionsvirksomheder har ikke en direkte relation til nærværende lovforslag om indførelse af gebyr for hvidvasktilsyn med godkendte revisorer. Forslaget vil indgå i Erhvervsministeriets overvejelser om kommende lovændringer.

4. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.

Første del af kontrolpakken med høringsfrist d. 30. december 2019 er følgende blevet hørt:

Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedets Tillægs Pension (ATP), ASE, Bryggerforeningen, Børsmæglerforeningen, Centralorganisationens Fællesudvalg, CEPOS, Computershare, COOP Danmark A/S, Copenhagen Business School, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibskredit A/S, Danmarks Skibsmæglerforening, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autoriseret Markedsplads A/S, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Eksportforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk gartneri, Dansk Industri, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Iværksætter Forening, Dansk Management Råd, Dansk Metal, Dansk Standard, Danske Advokater, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Danske Maritime, Danske Rederier, Danske Regioner, Datatilsynet, De Samvirkende Købmænd (DSK), Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Det Danske Handelskammer, Det Kooperative Fællesforbund, Det Nationale Netværk af Virksomhedsledere, Det Økonomiske Råds Sekretariat, Digitaliseringsstyrelsen, Finans Danmark, Finansforbundet, Finans og Leasing, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, First North, Forbrugerombudsmanden, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen Freelance Bogholdere, Forsikring & Pension, FSR – danske revisorer, FTF – Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Færøernes Landsstyre, Garantifonden for indskydere og investorer, Grønlands Selvstyre, Handelshøjskolen i Aarhus, Handelshøjskolen i København – CBS, HK Danmark, Ingeniørforeningen i Danmark, IT-Branchen, KL, Komiteen for god fondsledelse, Komiteen for god selskabsledelse, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kommunekredit, Kooperationen, Kraka, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Københavns Universitet, Landbrug og Fødevarer, Landsdækkende Banker,

Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, LO – Landsorganisationen i Danmark, Lokale Pengeinstitutter, LD Fonde, NASDAQ OMX Copenhagen A/S, OXFAM IBIS, Realkreditrådet, Revisornævnet (formanden), Rigsombuddet på Færøerne, Rigsadvokaten, Rigsrevisionen, Roskilde Universitet, SEGES, SMVdanmark, Syddansk Universitet, Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering, VP Securities og værdipapircentralen, XBRL Danmark, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet.

Anden del af høringen af kontrolpakken med høringsfrist d. 6. januar 2020 er følgende blevet hørt:

Advokatrådet, CEREDA, Dansk Erhverv, Dansk Ejendomsmæglerforening, Danske Advokater, Danske Bogholdere, DI – Dansk Industri, Ejendomsmæglerens Landsorganisation, Finans Danmark, Foreningen af interne revisorer, Foreningen Danske Revisorer, FSR – danske revisorer, ISOBRO, Landbrugets Rådgivningscenter, Liberale Erhvervs Råd, OXFAM IBIS, Revifora – foreningen for revision, økonomi og ledelse og Revisorgruppen.

Følgende organisationer m.v. har haft bemærkninger til lovforslaget:

Advokatrådet
Dansk Erhverv
Dansk Industri
Danske advokater
Danske Rederier
Datatilsynet
FDR – Foreningen Danske Revisorer
Finans Danmark
Finans og Leasing
FSR – danske revisorer

Følgende organisationer har haft bemærkninger til den supplerende høring (2. del) om gebyrfinansiering af hvidvasktilsynet:

Foreningen Danske Revisorer
FSR – danske revisorer